

**§ 16 a godkendelse efter husdyrbrugloven
(IE-husdyrbrug)**

Vesterlund

Nørreballevej 13, 5932 Humble

Afgjort den 28. februar 2020

**Svendborg
Kommune**

Datablad

Ansøger og kontaktperson	Jesper Bendix Drost Hornbjergvej 12 5932 Humble Tlf. 4016 1869 hornbjerggaard@gmail.com
Husdyrbrugets navn og adresse	Vesterlund Nørreballevej 13 5932 Humble
Ejer af ejendommen	Jesper Bendix Drost Hornbjergvej 12 5932 Humble
Ejendomsnummer	4820005055
Matrikelnummer	13a m.fl. Tryggelev By, Tryggelev
CVR-nummer	17795333
P-nummer	1001361393
CHR-nummer	11336
Virksomhedens art	IE Svinebrug (slagtesvin)
Virksomhedstype	Smågrise- og slagtesvineproduktion med et produktionsareal på over 100 m ² og en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH ₃ -N pr. år
Tilsynsmyndighed	Svendborg Kommune Miljø og Teknik Natur og Miljø Svendborgvej 135, 5762 V. Skerninge Tlf. 6223 3444 landbrug@svendborg.dk
Ansøgningens skemanummer i www.husdyrgodkendelse.dk	210839
Godkendt produktionsareal	2.655 m ²
Journal nr.	19/11329
Afgørelser fra Langeland Kommune	Byggetilladelse og udledningstilladelse
Konsulenter	Ejler Petersen og Jan Brochstedt Olsen, Centrovic (nu velas), Damsbovej 11, 5492 Vissenbjerg

Copyright

Kortmateriale er gengivet af Svendborg Kommune med tilladelse fra Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering. Copyright Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering.

Jesper Bendix Drost
Hornbjergvej 12
5932 Humble

Miljø og Teknik
Natur og Miljø
Svendborgvej 135
5762 Vester Skerninge
Tlf. 6223 3400
landbrug@svendborg.dk
www.svendborg.dk

Svendborg Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens¹ § 16 a, stk. 2, nr. 2 til husdyrbruget på Nørreballevej 13, 5932 Humble. Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget med et samlet produktionsareal på i alt 2.655 m².

Husdyrbruget godkendes med denne miljøgodkendelse første gang efter den reviderede husdyrbruglov fra 2017.

Svendborg Kommune meddeler godkendelsen på baggrund af gældende lovgivning, Miljøstyrelsens vejledninger og beregninger i Miljøstyrelsens it-ansøgningssystem og vurderer, at driften af husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

Hvis godkendelsens forudsætninger ændres, eller godkendelsens vilkår ikke efterleves, kan dette medføre, at hele eller dele af godkendelsen bortfalder.

Dato: 28. februar 2020

Godkendt:

Susanne Kjær-Hansen
Agronom

Godkendelsen er annonceret på Svendborg og Langeland Kommuners hjemmesider den 2. marts 2020.

Klagefristen udløber den 30. marts 2020 (4 uger efter annoncering af godkendelsen).

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 (Husdyrbrugloven).

Søgsmålsfristen udløber den 2. september 2020 (6 mdr. efter annoncering af godkendelsen) eller 6 mdr. efter en eventuel klagenævnsafgørelse.

Godkendelsen revurderes inden den 28. februar 2028 (8 år efter meddelelse af godkendelsen) eller 8 år efter en eventuel klagenævnsafgørelse.

Resumé

Svendborg Kommune har modtaget en ansøgning fra Jesper Bendix Drost, Harnbjergvej 12, 5932 Humble om miljøgodkendelse til at udvide svineproduktionen på Nørreballevej 13, 5932 Humble. Ejendommen drives med produktion af slagtesvin ud fra smågrise overført fra anden besætning. Udvidelsen er omfattet af husdyrbrugloven.

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder, er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug i Langeland Kommune.

Bygningsmæssige ændringer

Der opføres en ny staldbygning med en længde på ca. 43 m som en forlængelse mod nord af den eksisterende østlige slagtesvinestald. Idet det eksisterende ind-/udleveringsområde på ca. 6 m i nordenden af den eksisterende stald overdækkes og forsynes med sider, bliver tilbygningen i alt ca. 49 m i længden. Den nye staldbygning opføres i samme materialer og farver og med samme bredde, taghøjde og taghældning som den eksisterende stald.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at etableringen af den nye staldbygning kan ske uden at påvirke landskabet væsentligt, idet den placeres i nær tilknytning til de eksisterende bygninger.

Efter ændringen af husdyrbrugloven i 2017 er grundlaget for miljøvurdering af husdyrbrug ikke længere antallet af dyreenheder på husdyrbruget, men størrelsen af det areal i fast placerede husdyranlæg, hvor dyrene kan opholde sig og afsætte gødning.

På Nørreballevej 13 søges miljøgodkendelse til et produktionsareal på i alt 2.655 m² fordelt med 325 m² til smågriseproduktion og 2.330 m² til slagtesvineproduktion, heraf 755 m² i det nye staldafsnit. Samtidig ønskes sammensætningen af dyreholdet ændret i en mindre del af staldarealet.

Husdyrbruget overholder de krævede mindsteafstande til nabobeboelser og beboelsesområder, ammoniakfølsom natur, vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed og naboskel. Der er meddelt dispensation til ændring af dyretypen fra søer til slagtesvin i et eksisterende staldafsnit ned til 6 m fra ejendommens beboelsesbygning.

Husdyrgødning

Husdyrgødningen fra besætningen består af svinegylle, som opbevares i en lukket fortank og to gyllebeholdere, hvoraf den ene er forsynet med teltoverdækning. Opbevaringskapaciteten på ejendommen svarer til 4-5 måneders produktion inkl. tilledt vand. Der lejes derfor opbevaringskapacitet på andre ejendomme.

Ammoniakudledning

Ammoniakudledningen fra husdyranlægget stiger fra 3.562 kg N/år til 4.801 kg N/år i forhold til nuværende tilladte drift.

Ammoniakudledningen fra husdyrbruget må ikke overskride et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Den ansøgte husdyrproduktion opfylder dette krav på baggrund af de valgte staldsystemer, anvendelse af gyllekøling og

overdækning af gyllebeholder. I godkendelsen er der stillet vilkår til anvendelse af de nævnte teknologier.

I ansøgningen er der foretaget beregninger af afsætningen af ammoniak fra husdyranlægget til omkringliggende naturområder. Kommunen vurderer, at det ansøgte ikke vil forårsage væsentlig påvirkning af ammoniakfølsomme naturtyper i området eller medføre tilstandsændringer af øvrig beskyttet natur. Husdyrbruglovens grænseværdier for påvirkning af natur er overholdt. Desuden vurderes det, at projektet ikke vil påvirke eller true arter og naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder eller bilag IV-arter og deres yngle- og rasteområder.

Lugt

Til at reducere lugtpåvirkningen i omgivelserne benyttes ugentlig udslusning af gylle. Geneniveauerne for lugt er overholdt i forhold til de nærmeste beboelser på ejendomme uden landbrugspligt og boliger i samlet bebyggelse i landzone. Overholdelse af geneniveauerne for lugt til nærmeste byzonegrænse er dokumenteret via en konkret beregning af lugtspredningen fra staldene. Forudsætningerne for beregningen er fastholdt med vilkår.

Andre gener

Kommunen har gennemført beregninger for at afdække, om driften af husdyrbruget vil forårsage støjgener. Det er fundet, at de fastsatte støjgrænser overholdes under forudsætning af, at der etableres støjdæmpende foranstaltninger i form af afskærmning af korntørringsanlæg og ændring af driftstider for gyllepumpning. Antallet af transporter til og fra ejendommen øges fra 404 til 520 transporter pr. år. Størstedelen af transporterne afvikles i kortere perioder i forår og efterår. Det vurderes, at støj fra driften samt transport ikke medfører væsentlige gener.

Det er desuden vurderet, at husdyrbruget ikke giver anledning til væsentlige gener fra eksempelvis støv, lys, skadedyr, affald m.v.

IE-husdyrbrug og anvendelse af bedste tilgængelige teknologi

Kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) vurderes at være opfyldt i tilstrækkeligt omfang inden for områderne staldindretning, gødningsopbevaring og -håndtering, management og forbrug af råvarer, vand- og energi.

Det er endvidere kommunens vurdering, at husdyrbrugets håndtering af reststoffer (herunder affald og spildevand) ikke vil give anledning til en væsentlig miljøpåvirkning.

Konklusion

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at indretning og drift af husdyrbruget og håndtering af husdyrgødningen sker i overensstemmelse med gældende regler, og at driften kan foregå uden væsentlig påvirkning af landskab, naturen, miljøet eller omkringboende, som dette er defineret i husdyrbrugloven.

Indholdsfortegnelse

Datablad	2
Resumé	5
Indholdsfortegnelse	7
Indledning	9
Svendborg Kommunes afgørelse	11
<i>Lovgrundlag</i>	11
<i>Afgørelse med vilkår</i>	11
<i>Overordnede vilkår</i>	12
<i>Staldbygninger</i>	12
<i>Husdyrgødning og spildevand</i>	15
<i>Gener</i>	15
<i>Ressourceforbrug</i>	19
<i>Generelle forhold</i>	20
<i>Retsbeskyttelse</i>	20
<i>Revurdering af godkendelsen</i>	20
<i>Klagevejledning og offentliggørelse</i>	21
<i>Søgsmål</i>	22
Miljøteknisk redegørelse	23
<i>Vurdering af miljøkonsekvensrapport</i>	23
<i>Ejendomsforhold</i>	24
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	24
<i>Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug</i>	24
<i>Biaktiviteter</i>	24
<i>Placering</i>	25
<i>Beskrivelse af anlægget</i>	25
<i>Afstandskrav</i>	27
<i>Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold</i>	32
<i>Husdyrbrugets anlæg og drift</i>	37
<i>Produktionsareal</i>	37
<i>Gødningsproduktion og -håndtering</i>	41
<i>Ammoniakemission og BAT</i>	45
<i>Ventilation</i>	48
<i>Rengøring</i>	48
<i>Ressourceforbrug</i>	49
<i>Opbevaring og håndtering af hjælpestoffer</i>	50

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg	52
Ammoniakdeposition til naturområder	52
Påvirkning af øvrige Natura 2000-naturtyper	56
Påvirkning af anden natur	56
Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter m.fl.)	57
Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand	58
Lugt	58
Støj	64
Rystelser	73
Transport	73
Støv	75
Lys	75
Skadedyr	75
Spildevand	76
Affald	77
IE- husdyrbrug	79
Miljøledelsessystem	79
Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab	80
Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen	80
Ophør af driften	80
Svendborg Kommunes vurdering af IE-husdyrbruget	81
Samlet vurdering	82
Offentlighed	83
For-annoncering	83
Intern høring	83
Høringsperiode og vurdering af høringssvar	83
Afgørelse	84
BILAG	85
Bilag 1. Miljøkonsekvensrapport udarbejdet af ansøgers konsulent	86
Bilag 2. Situationsplan	100
Bilag 3. Plantegning med mål for produktionsarealer	101
Bilag 4. Ansøgers oplysninger om OML-beregninger	102
Bilag 5. Resultatfiler – OML-beregning ansøgt drift med ændret ventilation	107
Bilag 6. Resultatfiler – OML-beregning ansøgt drift m. kumulation	113
Bilag 7. Resultatfiler - OML-beregning ansøgt drift alm. ventilation	117
Bilag 8. Lugt – Vurdering af OML-beregning	122
Bilag 9. Lugt – Vurdering af OML-beregning i praksis	130
Bilag 10. Støjberegninger	133
Bilag 11. Oversigt over høringssvar	143
Bilag 12. Svendborg Kommunes behandling af høringssvarene	148

Indledning

Svendborg Kommune har den 8. maj 2019 modtaget en ansøgning fra Jesper Bendix Drost, Harnbjergvej 12, 5932 Humble om tilladelse til at udvide svineproduktionen på ejendommen Nørreballevej 13, 5932 Humble. Ansøgningen er indgivet i henhold til § 16 a, stk. 2, nr. 2 i husdyrbrugloven og er indsendt af konsulent Ejler Petersen, Centrovice (nu rådgivningsselskabet velas) gennem Miljøstyrelsens digitale ansøgningssystem med skema nr. 210839.

Som følge af lov om forpligtende kommunale samarbejder², er det Svendborg Kommune, der administrerer husdyrbrugloven for husdyrbrug i Langeland Kommune. Svendborg Kommune godkender og fører tilsyn med husdyrbrugets miljøforhold.

Den 30. maj 2019 blev ansøgningen auto visiteret som fuldt oplyst. Kommunen har efterfølgende modtaget rettelser til ansøgningen, senest den 19. december 2019, og har afgjort sagen på baggrund af version 4 af ansøgningsskemaet.

Ansøgningen omfatter en udvidelse af slagtesvineproduktionen ved etablering af en ny staldbygning og ændring af udnyttelsen af et eksisterende staldareal til slagtesvin i stedet for søer samt fortsat udnyttelse af øvrige eksisterende staldanlæg, gødningsopbevaringsanlæg og andre driftsbygninger. Der er søgt om et samlet produktionsareal på 2.655 m².

Der er tidligere meddelt følgende produktionstilladelser efter husdyrlovgivningen til Nørreballevej 13. Begge er udnyttet indenfor fristen:

- 1. juli 2002: Accept af udvidelse af svineproduktionen samt opførelse af ny stald efter VVM-screening og anmeldelse i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Følgende produktion tilladt:
230 årssøer
5.000 producerede smågrise (7-30 kg)
5.000 producerede slagtesvin (30-100 kg)
Svarende til i alt 189,05 dyreenheder (2014 norm - 243 dyreenheder efter 2002 norm)
- 18. maj 2016: Afgørelse om ikke-godkendelsespligt til ændring af dyreholdet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 (anmeldeordningen skift mellem dyretyper). Gældende tilladelse er følgende produktion:
20 årssøer
5.000 producerede smågrise (7-30 kg)
6.946 producerede slagtesvin (30-100 kg)
Svarende til i alt 184,69 dyreenheder (2014 norm)

² Lov om forpligtende kommunale samarbejder, jf. LBK nr. 423 af 30. april 2018.

Ovenstående tilladelse bortfalder, når denne miljøgodkendelse er taget i brug, dvs. når godkendelsen er meddelt og offentliggjort.

Miljøgodkendelsen efter § 16 a, stk. 2 i husdyrbrugloven er opdelt i 3 dele:

Første del er Svendborg Kommunes afgørelse, som indeholder vilkårene for godkendelsen.

Anden del er en miljøteknisk redegørelse, der danner grundlag for de stillede vilkår i godkendelsen.

Tredje del er en samling af relevante bilag. Bilag 1 er ansøgers indsendte miljøkonsekvensrapport, som Svendborg Kommunes afgørelse er baseret på. Øvrige bilag er kort og plantegning over anlægget og produktionsarealerne, forudsætninger og resultater for OML-beregninger, detaljer om støjberegningen samt skemaer med de indkomne høringssvar og kommunens bemærkninger til disse.

Svendborg Kommunes afgørelse

Lovgrundlag

Ansøgningen om miljøgodkendelse til udvidelse og ændring af svineproduktionen på Vesterlund, Nørreballevej 13, 5932 Humble er behandlet i henhold til kravene i husdyrbrugloven³ med tilhørende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse⁴ og husdyrgødningsbekendtgørelsen⁵ samt efter Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af husdyrbrug.

Da det ansøgte produktionsareal overstiger 100 m², er husdyrbruget omfattet af husdyrbruglovens regler. Ammoniakemissionen fra anlægget beregnes til mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år, og antallet af stipladser til slagtesvin over 30 kg overstiger 2.000 stk., som definerer et IE-husdyrbrug. Derfor meddeles tilladelsen efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 2, nr. 2.

Svendborg Kommune har informeret offentligheden og berørte myndigheder om sagen tidligt i beslutningsprocessen ved offentlig annoncering på både Svendborg og Langeland Kommunes hjemmeside i perioden 1.- 15. august 2019.

Kommunen har efterfølgende foretaget høring af et udkast til miljøgodkendelse til Nørreballevej 13 i perioden 23. december 2019 - 22. januar 2020 af ansøger, dennes konsulenter, 161 naboer og andre berørte samt de personer og foreninger/organisationer, som under for-annonceringen har anmodet om orienteringen. Der blev givet en frist på 30 dage frem til og med den 22. januar 2020 til at kommentere udkastet.

Offentlighedsprocessen er nærmere beskrevet i afsnittet Offentlighed sidst i denne godkendelse.

Afgørelse med vilkår

Svendborg Kommune godkender hermed husdyrbruget på Nørreballevej 13, 5932 Humble, matrikelnummer 13a Tryggelev By, Tryggelev i henhold til § 16 a, stk. 2, nr. 2 i husdyrbrugloven. Samtidig meddeles der dispensation efter husdyrbruglovens § 9, stk. 3 i forhold til afstandskrav til beboelse på samme ejendom.

Godkendelsen meddeles til ejer af husdyrbruget, Jesper Bendix Drost, der dermed er ansvarlig for, at husdyrbruget placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse.

³ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., jf. LBK nr. 520 af 1. maj 2019 (**husdyrbrugloven**).

⁴ Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, BEK nr. 1261 af 29. november 2019 (**husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen**).

⁵ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring og anvendelse af gødning, BEK nr. 760 af 30. juli 2019 (**husdyrgødningsbekendtgørelsen**).

Svendborg Kommune har vurderet de miljømæssige konsekvenser ved den ansøgte svineproduktion på Nørreballevej 13 i forhold til den nuværende lovlige produktion (nudrift) og i forhold til husdyrbrugets lovlige drift for 8 år siden (8 års-drift).

Da det ansøgte medfører en samlet ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, er der redegjort for og stillet krav til husdyrbrugets anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen.

Det afgøres, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter ændringerne kan drives uden væsentlig påvirkning af natur, miljø og landskab og uden væsentlige gener for omgivelserne, når vilkårene i denne miljøgodkendelse og de gældende regler på området overholdes.

Godkendelsen omfatter hele husdyrbruget, og godkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra den dato, hvor godkendelsen er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del. Da denne godkendelse omfatter byggeri, anses den for udnyttet, når byggeriet er afsluttet inden fristens udløb.

Hvis den udnyttede godkendelse efterfølgende ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet de seneste 3 år.

Godkendelsen gives på baggrund af de oplysninger, som ansøger har sendt til Svendborg Kommune, den miljøtekniske redegørelse og på følgende vilkår:

Overordnede vilkår

1. Miljøgodkendelsen

Der skal i den daglige drift være en person, der er bekendt med vilkårene i denne godkendelse, og som sikrer, at de overholdes. Miljøgodkendelsen skal være let tilgængelig for personalet.

Staldbygninger

2. Nyt staldbyggeri

Der må opføres en ny slagtesvinestald (4. Ny stald) på 43 m i længden og 22 m i bredden, i alt 950 m². Stalden skal placeres nord for og sammenbygges med den eksisterende slagtesvinestald (1. Stald øst) inkl. ind-/udleveringsområde (nr. 10) som angivet på oversigtskortet i Bilag 2. Situationsplan.

Det eksisterende ind-/udleveringsområde må overdækkes og forsynes med sider.

Den nye stald og overdækningen på ind-/udleveringsområdet må højst være 8 m til kip og have en taghældning på 20 grader.

Den nye staldbygning og overdækningen på ind-/udleveringsområdet skal opføres i samme materialer og farver som den eksisterende slagtesvinestald (nr. 1 Stald øst).

Hvis der under byggeriet stødes på dræn eller andre rørledninger, skal vandløbsmyndigheden i Langeland Kommune kontaktes.

3. Produktionsarealer og staldindretning

Der gives tilladelse til et produktionsareal på i alt 2.655 m².

Produktionsarealet i de enkelte staldafsnit må ikke overstige de i tabellen nedenfor angivne størrelser. Dyretyper, staldsystemer og anvendt miljøteknologi nævnt i tabellen må ikke fraviges.

Stald	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi	Produktionsareal (m ²)
1. Stald øst	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Ugentlig gylleudslusning (rørudslusning)	890
2. Stald nord	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	÷	80
		Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	÷	605
3. Stald syd	Smågrise	To-klimastald, delvis spaltegulv	÷	325
4. Ny stald	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Gyllekøling Ugentlig gylleudslusning (rørudslusning)	755

4. Gyllekøling – etablering, drift og kontrol

Gyllekanalerne i staldafsnit 4. Ny stald - i alt 755 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Inden ibrugtagning af den nye stald skal data om den valgte varmepumpe indsendes til kommunen sammen med en endelig opgørelse af arealet af gyllekummer som dokumentation for, at den forudsatte ammoniakreducerende effekt på 22,5 % kan opnås.

Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 204.962 kWh, svarende til en køleeffekt på 30,99 W/m² ved en driftstid på 8.760 timer om året.

Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan øges samtidig med, at der køles i færre timer forudsat, at den krævede årlige køleydelse leveres. Køleeffekten kan dog maksimalt være 44,7 W/m², svarende til en driftstid på ca. 6.073 timer.

Timetæller:

Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.

Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift.

Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
- kontrol af kølekredsens ydelse
- aflæsning og registrering af driftstimer

Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end en uge.

Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

5. Hyppig gylleudslusning

Gyllen i gyllekanalerne i 1. Stald øst og 4. Ny stald skal udsluses mindst hver 7. dag.

Udslusning af gylle skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.

Der skal føres logbog over, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkåret, dvs. mindst en gang om ugen. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.

6. Ventilationssystemet

Ventilationssystemet skal rengøres efter hvert hold dyr og løbende vedligeholdes.

Der skal føres journal over tidspunkter for rengøring/vedligeholdelse efter et hold dyr. Der skal desuden føres journal over, hvornår der har været udført service på ventilationssystemet. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

7. Rengøring og hygiejne

Der skal til enhver tid holdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stiernes bund holdes tør, og at stalde og fodringsanlæg holdes rene. Staldene skal som minimum rengøres, når hvert staldafsnit tømmes for dyr.

Husdyrgødning og spildevand

8. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning

Opbevaringsanlæg til husdyrgødning må have de størrelser og skal være udstyret med den miljøteknologi, som fremgår af følgende tabel:

Opbevaringsanlæg	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
Gyllebeholder (eksisterende)	Gylle	Fast overdækning	617
Gyllebeholder lille (eksisterende)	Gylle	÷	259

9. Overdækning af gyllebeholder

Gyllebeholderen på 2.285 m³ og 617 m² overfladeareal skal have fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt.

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres indenfor en uge efter skadens opståen.

Såfremt en skade ikke kan repareres indenfor en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Gener

10. Lugt

Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at husdyrbruglovens lugtgenekriterier kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt, og skal foretages efter en metode, som er godkendt af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden.

Hvis dokumentationen viser, at husdyrbruget medfører væsentlige lugtgener, skal husdyrbruget gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, der sikrer, at husdyrbruglovens lugtgenekriterier overholdes.

De lugtreducerende foranstaltninger skal accepteres af tilsynsmyndigheden inden etablering.

11. Fastholdelse af forudsætninger for OML-beregning

Der skal etableres i alt 26 afkast på de eksisterende og den nye stald, og afkastene skal placeres, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning.

Ventilationssystemets afkast skal indrettes på følgende måde:

Stald	Dyretype og staldsystem	Antal afkast	Afkast nr.	Afkasthøjde over terræn (m)	Indre diameter** (m)	Ydre diameter*** (m)
Nr. 1 Stald øst	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	12	5-1 – 5-12	8,5	0,51	0,61
Nr. 2 Stald nord	Slagtesvin Delvis spaltegulv*	1	1-1	8,0	0,51	0,61
		2	2, 2-2	7,5		
		1	3-1	8,0		
Nr. 3 Stald syd	Smågrise To-klimastald, delvis spaltegulv	2	4-1 – 4-2	8,0	0,68	0,81
Nr. 4 Ny stald	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	8	6-1 – 6-8	8,5	0,51	0,61

*25-49% og 50-75% fast gulv

**korrigeret indre diameter som følge af miljøkryds

***Ydre diameter er fast i hele afkastets længde

Der må i de enkelte staldafsnit anvendes følgende ventilationsydelser/kapacitet:

Stald	Dyretype og staldsystem	Antal afkast	Afkast nr.	Maksimal ventilationsydelse pr. afkast (m ³ /time)
Nr. 1 Stald øst	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	12	5-1 – 5-12	11.500
Nr. 2 Stald nord	Slagtesvin Delvis spaltegulv*	1	1	15.000
		2	2, 2-2	
		1	3-1	
Nr. 3 Stald syd	Smågrise To-klimastald, delvis spaltegulv	2	4-1	18.000
			4-2	24.000
Nr. 4 Ny stald	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	8	6-1 – 6-8	14.500

*25-49% og 50-75% fast gulv

Alle ventilationsafkast skal indrettes med miljøkryds, inden der indsættes dyr i det nye staldanlæg.

Inden, der sættes dyr i det nye staldanlæg, skal der sendes en redegørelse til Svendborg Kommune, med dokumentation for følgende:

- Antal ventilationsafkast på den nye stald.
- Afksthøjde for alle afkast.
- Indre og ydre diameter for alle afkast, herunder at den ydre diameter er fast i hele afkastets længde.
- Maksimal ventilationskapacitet for alle staldafsnit.
- Etablering af miljøkryds i alle ventilationsafkast.

Dokumentationen kan tage udgangspunkt i leverandørplysninger.

Der skal etableres hyppig gylleudslusning i nr. 1 Stald Øst 1 og nr. 4 Ny Stald til begrænsning af lugt fra det samlede staldanlæg.

12. Støj

Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:

Område	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Enkeltbolig i det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Byzone	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencydtrykket 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Gyllepumpning til udlægger må foregå alle dage i perioden fra kl. 07.00-22.00.

Alle blæsere til korntørring må være i drift alle dage i perioden fra kl. 07.00-22.00, under forudsætning af, at der anvendes afskærmning enten i form af skærm eller bulderhus.

Blæsere til korntørringsanlægget må alle dage i perioden fra 22.00-07.00 være i drift på én af følgende måder:

- Drift af afskærmet blæser mod vest – ingen drift af blæsere mod nord indenfor samme referenceperiode.
- Drift af afskærmet blæser mod nord – ingen drift af blæsere mod vest indefor samme referenceperiode.
- Samtidig drift af alle blæsere og afskærmning med bulderhus svarende til, at blæsernes kildestyrke reduceres til 79dB(A).

Afskærmning skal udformes i støjdæmpende materiale med en tyngde svarende til 10 kg/m².

Etablering af en skærm i form af f.eks. halmballer skal placeres maksimalt 1 m fra blæseren, og skal være minimum ½ m højere og bredere end selve blæseren (hele kassen)

Etablering af bulderhus skal omfatte hele blæseren, og det skal efterfølgende dokumenteres, at kildestyrken på hver af korntørringsanlæggets blæsere maksimalt er 79 dB(A). Dokumentationen skal udføres i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger og lovgivning for udførelse af en "Miljømåling - ekstern støj". Målingen skal være udført af et akkrediteret firma eller person, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Der skal føres journal for driften af blæsere til korntørringsanlægget i perioden 22.00-07.00. Journalen skal indeholde oplysning om, hvilke blæsere, der har været i drift på hvilke dage. Journalen skal kunne fremvises ved tilsyn og skal opbevares for de seneste 5 år.

Der skal føres journal for afvigelser i driftstidspunktet for gyllepumpning til udlægger. Journalen skal angive dato, årsag og omfang af afvigelse. Journalen skal kunne fremvises ved tilsyn og skal opbevares for de seneste 5 år.

Et forslag til journal for de nævnte støjkloder, skal sendes til tilsynsmyndighedens accept senest 1 måned efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse.

Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt. Første gang dokumentationen af driften i natperioden foretages, skal resultatet betragtes uden hensyntagen til usikkerheden.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinjer.

Målingerne/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter, at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

13. Støv

Husdyrbruget må ikke give anledning til støvgener udenfor ejendommens areal, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal disse tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

14. Skadedyr og fluer

Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Agrokologi, Aarhus Universitet (<http://agro.au.dk/myndighedsraadgivning/>).

Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og øvrige anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret skadedyrsbekæmper.

15. Affald/døde dyr

Døde dyr skal opbevares således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbipasserende.

Både ikke-farligt og farligt affald skal opbevares på en måde, så der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

Ressourceforbrug

16. Egenkontrol af vand- og energiforbrug

Husdyrbrugets forbrug af vand og energi skal registreres mindst én gang årligt. Registreringen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Generelle forhold

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke ske udvidelse eller ændring af produktionsarealet eller gødningsopbevaringsanlæg eller ændres i dyreholdets sammensætning, før ændringen er anmeldt og godkendt af Svendborg Kommune. Det gælder også for pladser med fast bund og afløb samt fortanke m.v. Svendborg Kommune skal desuden hurtigst muligt orienteres om ændringer i ejerforhold.

Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpende i forhold til denne miljøgodkendelse.

Svendborg Kommune gør endvidere opmærksom på, at en afgørelse efter § 16 a i husdyrbrugloven ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Herunder kan det nævnes, at byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand m.v. skal søges separat hos Langeland Kommune.

Retsbeskyttelse

Vilkårene i denne godkendelse er omfattet af 8 års retsbeskyttelse, jf. § 40, stk. 1 i husdyrbrugloven. Det betyder, at det som hovedregel ikke vil være muligt at stille nye krav til husdyrbruget inden for de første 8 år efter meddelelsen af godkendelsen, medmindre

- Der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- Forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- Forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- Væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, eller
- Det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker.

Husdyrbrugets egenkontrol er undtaget fra retsbeskyttelsen. Tilsynsmyndigheden kan derfor revidere godkendelsens vilkår for at forbedre husdyrbrugets kontrol med forbrug og egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. § 53, stk. 2 i husdyrbrugloven.

Retsbeskyttelsesperioden regnes fra datoen for meddelelsen af denne godkendelse. Påklages godkendelsen, regnes perioden fra den dato, hvor Miljø- og Fødevarerklagenævnet træffer afgørelse vedrørende klagen.

Revurdering af godkendelsen

Miljøgodkendelsen skal, jf. § 39 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, regelmæssigt, og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år.

Klagevejledning og offentliggørelse

Denne afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageberettigede er ansøger, enhver med en individuel, væsentlig interesse i sagen samt forskellige myndigheder, foreninger og organisationer (jf. kapitel 7 i husdyrbrugloven).

Klagen skal være indgivet senest 4 uger efter, at afgørelsen er blevet offentligt annonceret. Denne godkendelse er meddelt den 28. februar 2020 og efterfølgende offentliggjort på Svendborg og Langeland Kommuners hjemmesider henholdsvis www.svendborg.dk og www.Langelandkommune.dk den 2. marts 2020. **Klagefristen er dermed den 30. marts 2020.**

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder via linket: <https://kpo.naevneneshus.dk>. Klageportalen kan desuden findes på www.borger.dk og www.virk.dk. Her logger du på, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyret er på 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Gebyret tilbagebetales, hvis klageren får helt eller delvist medhold i klagen og i visse andre tilfælde. For mere information, se Miljø- og Fødevareklagenævnets hjemmeside <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/vejledning/>.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Svendborg Kommune. Vi videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om din anmodning kan imødekommes.

Svendborg Kommune giver ansøger besked, hvis afgørelsen påklages. Senest tre uger efter klagefristens udløb videresender vi klagen til behandling i Miljø- og Fødevareklagenævnet sammen med kommunens bemærkninger til sagen og klagepunkterne. Bemærkningerne sendes også til klagesagens parter.

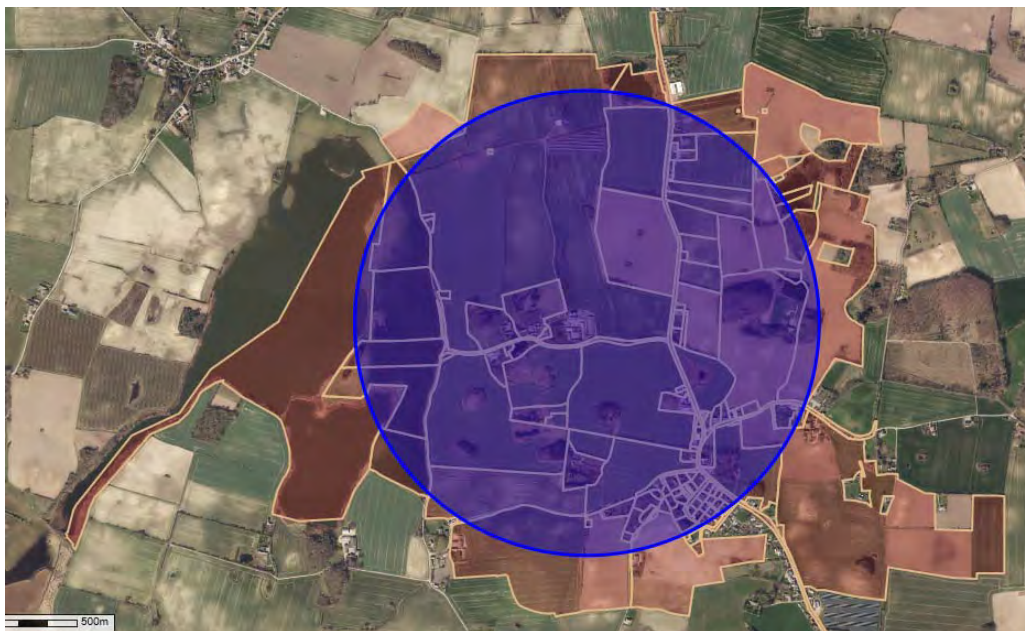
En klage har som udgangspunkt ikke opsættende virkning. Hvis afgørelsen udnyttes i klageperioden, eller mens en eventuel klage behandles af Miljø- og Fødevareklagenævnet, sker dette på ansøgers egen regning og risiko.

Følgende personer og organisationer/myndigheder er ifølge husdyrbrugloven klageberettigede, jf. § 84, stk. 1 og 3, § 85, stk. 1 og 2, § 86, stk. 1 og 2 og § 87, stk. 1 og 2, og er orienteret om afgørelsen:

Ansøger:

- Jesper Bendix Drost, Harnbjergvej 12, 5932 Humble

Ejere af tilstødende matrikler samt ejere og beboere indenfor længste lugtgeneafstand beregnet i husdyrgodkendelse.dk til 822 m – se nedenstående kort:

Foreninger/organisationer/myndigheder:

- Styrelsen for Patientsikkerhed, stps@stps.dk
- Danmarks Fiskeriforening, mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, post@sportsfiskerforbundet.dk
- Det Økologiske Råd, husdyr@ecocouncil.dk
- Friluftsrådet, v. Christian Jensen, sydfyn@friluftsradet.dk

Nedenstående er ligeledes blevet informeret.

- Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Langeland, langeland@dn.dk
- Lokalforeningen af Dansk Ornitologisk Forening, langeland@dof.dk
- Fugleværnsfonden, fv@dof.dk

Underretning af øvrige

Orientering om afgørelsen er desuden sendt til ansøgers konsulenter, Ejler Petersen/Jan Brochstedt Olsen fra konsulentfirmaet velas samt Langeland Kommune.

Søgsmål

Ønskes afgørelsen prøvet ved domstolene efter § 90 i husdyrbrugloven, skal sagen være anlagt senest 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt og godkendelsen offentligt annonceret. Fristen for at anlægge søgsmål er derfor den 2. september 2020.

Miljøteknisk redegørelse

Denne miljøredegørelse danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for redegørelsen er den indsendte ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

I den indsendte digitale ansøgning (skema nr.: 210839) er der gennemført beregninger for det ansøgte husdyrbrugs påvirkning af omkringboende og de nærmeste naturområder. Endvidere er der redegjort for, hvordan husdyrbruget anvender den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Vurdering af miljøkonsekvensrapport

Svendborg Kommune har gennemgået ansøgningen og er af den opfattelse, at oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten med yderligere afklaringer er opfyldt, idet den indeholder:

- 1) En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om
 - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender
 - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet
 - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet
 - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1 og påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør.
- 3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Svendborg Kommune vurderer, at:

Punkt 1a, 1b, 1c fremgår af den digitale ansøgning, der er indsendt via husdyrgodkendelse.dk

Punkt 1d er beskrevet fyldestgørende

Punkt 2 er beskrevet fyldestgørende

Punkt 3 er beskrevet fyldestgørende

Miljøkonsekvensrapporten er vedlagt som Bilag 1. Svendborg Kommune har taget udgangspunkt i miljøkonsekvensrapportens beskrivelser af det ansøgte og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk ved de vurderinger og konklusioner, der er gennemført i den efterfølgende tekniske gennemgang.

Ejendomsforhold

Ansøger og ejerforhold

Godkendelsen meddeles til husdyrbruget på Vesterlund, Nørreballevej 13, 5932 Humble. Ansøger og ejer er Jesper Bendix Drost, Harnbjergvej 12, 5953 Humble.

Jesper Bendix Drost er dermed ansvarlig for, at husdyrproduktionen placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med denne godkendelse, samt at de ansatte på ejendommen er bekendt med godkendelsens vilkår.

Svendborg Kommune stiller derfor vilkår om, at de driftsansvarlige har adgang og kendskab til miljøgodkendelsen.

Fastsættelse af vilkår.

1. Miljøgodkendelsen

Der skal i den daglige drift være en person, der er bekendt med vilkårene i denne godkendelse, og som sikrer, at de overholdes. Miljøgodkendelsen skal være let tilgængelig for personalet.

Vurdering af samdrift med andre husdyrbrug

Ansøger har oplyst, at han ejer og driver andre ejendomme udover Nørreballevej 13. Harnbjerggård, Harnbjergvej 12, 5932 Humble drives med sohold og produktion af smågrise (CHR nr. 98488), og på Ristingevej 34, 5932 Humble er der et mindre sohold og produktion af slagtesvin/polte (CHR nr. 98497). Der flyttes grise og husdyrgødning mellem Harnbjergvej 12 og Nørreballevej 13. Ansøger mener ikke, at Nørreballevej 13 er teknisk, forurenings- eller driftsmæssigt forbundet med de andre husdyrbrug, idet smågrisene til færdigfodning på Nørreballevej 13 vil kunne købes fra en hvilken som helst anden ejendom, og Nørreballevej 13 vil kunne sælges fra uden konsekvenser for den fortsatte produktion på Harnbjerggård.

Ved vurderingen af, om der i denne sammenhæng er samdrift med andre husdyrbrug, lægger Miljø- og Fødevareklagenævnet bl.a. vægt på, hvorvidt det er muligt at beregne miljøpåvirkningen for hver husdyrproduktion for sig.

Svendborg Kommune vurderer, at der er en vis driftsmæssig sammenhæng med ansøgers andet husdyrbrug, Harnbjerggård, idet der flyttes dyr og gylle mellem ejendommene, men at Nørreballevej 13 vil kunne drives uafhængigt af de andre to husdyrbrug, hvortil afstanden i luftlinje er henholdsvis ca. 2.5 km (Harnbjerggård) og 1,9 km (Ristingevej 34).

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at miljøpåvirkningen fra Nørreballevej 13 kan adskilles fra påvirkningen fra de andre ejendomme. Kommunen vurderer derfor, at der ikke er sammenhæng i miljømæssig forstand mellem Nørreballevej 13 og ansøgers andre husdyrbrug. Denne miljøgodkendelse skal derfor kun omfatte husdyrbruget på Nørreballevej 13.

Biaktiviteter

Ansøger har ikke beskrevet biaktiviteter.

Placering

Beskrivelse af anlægget

Landbrugsejendommen Nørreballevej 13 er beliggende i landzone mellem landsbyerne Humble og Tryggelev på Sydlangeland.

De eksisterende driftsbygninger på ejendommen består af et ældre staldanlæg ved stuehuset, en staldbygning fra 2003 øst herfor, foderlade, to stålsiloer, fortank og to gyllebeholdere.

For at fremtidssikre produktionen på ejendommen ønsker ansøger, Jesper Drost, at udvide produktionsarealet til slagtesvin ved at opføre en ny staldbygning (nr. 4) nord for og i forlængelse af den eksisterende østlige slagtesvinestald (nr. 1) med ind-/udleveringsområde (nr. 10). Den ansøgte placering af udvidelsen er vurderet bedst egnet ift. logistikken med foder og grise og sammenhængen med de eksisterende faciliteter. Ansøger har ikke beskrevet alternative placeringer af den nye staldbygning.

Der opføres ikke nye gødningsopbevaringsanlæg. Den store gyllebeholder (nr. 5) er forsynet med teltoverdækning.

Beliggenheden af det eksisterende husdyranlæg, den ansøgte nye staldbygning, eksisterende gødningsopbevaringsanlæg og øvrige driftsbygninger er vist på fotoet i Figur 1 og i Bilag 2. Situationsplan. Anvendelsen af ejendommens bygninger samt til- og frakørsel fremgår ligeledes af planen. De efterfølgende vurderinger af miljøpåvirkningerne tager udgangspunkt i dette anlæg.

Figur 1. Anlægget på Nørreballevej 13

Ansøger har oplyst, at den eksisterende stald med en længde på 60 m ønskes forlænget mod nord med en ny staldbygning på ca. 49 m, hvoraf ca. 6 m er overdækning og sammenbygning af det eksisterende ind-/udleveringsområde (Figur 2) øst for den store gyllebeholder. Det nye staldafsnit får således et bruttoareal på ca. 43 m x 22 m, i alt ca. 950 m².

Figur 2. Ind-/udleveringsområdet ved nordgavlen af stald øst

Tilbygningen bliver helt tilsvarende den eksisterende stald, dvs. med en kiphøjde på ca. 8 m, med 20 graders taghældning og i elementer af grålige søsten i siderne og grålige tagplader, se foto i Figur 3. Ved sammenbygning med den eksisterende stald vil bygningen fremstå som én ensartet bygning.

Figur 3. Eksisterende stald øst

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal ny bebyggelse placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, medmindre der foreligger en særlig begrundelse for en anden beliggenhed. "I tilknytning til" er i denne forbindelse normalt inden for en afstand af maksimalt 20 m. Kommunen skal desuden vurdere, om bygningen er erhvervsmæssigt nødvendig for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Nørreballevej 13 er noteret i matriklen som landbrugsejendom. Da den nye staldbygning er en forudsætning for udviklingen af husdyrproduktionen på ejendommen, vurderer Svendborg Kommune, at staldbygningen er erhvervsmæssigt nødvendig for landbrugsejendommens drift.

Med placeringen i forlængelse af en eksisterende bygning vurderes den nye staldbygning at ligge i umiddelbar tilknytning til det eksisterende anlæg.

Ansøger har ikke overvejet alternative placeringer af det ønskede staldbyggeri, da bygningen tilbygges det eksisterende bygningsæt, og den valgte placering derved tilgodeser logistikken i produktionen inden for ejendommens tekniske, økonomiske og miljømæssige rammer.

Svendborg Kommune vurderer, at placering af den nye stald i umiddelbar forlængelse af en eksisterende stald og tæt på ejendommens øvrige anlæg er i overensstemmelse med Langeland Kommunes retningslinjer i kommuneplan 2017-2029. Kommunen vurderer, at det er væsentligt, at den nye stald placeres i tilknytning til den eksisterende bygningsmasse.

Svendborg Kommune stiller vilkår om, at placering og udformning af det nye byggeri skal være som beskrevet i ansøgningen.

Fastsættelse af vilkår:

2. Nyt staldbyggeri

Der må opføres en ny slagtesvinestald (nr. 4 Ny stald) på 43 m i længden og 22 m i bredden, i alt 950 m². Stalden skal placeres nord for og sammenbygges med den eksisterende slagtesvinestald (nr. 1 Stald øst) inkl. ind-/udleveringsområde (nr. 10) som angivet på oversigtskortet i Bilag 2. Situationsplan.

Det eksisterende ind-/udleveringsområde må overdækkes og forsynes med sider.

Den nye stald og overdækningen på ind-/udleveringsområdet må højst være 8 m til kip og have en taghældning på 20 grader.

Den nye staldbygning og overdækningen på ind-/udleveringsområdet skal opføres i samme materialer og farver som den eksisterende slagtesvinestald (nr. 1 Stald øst).

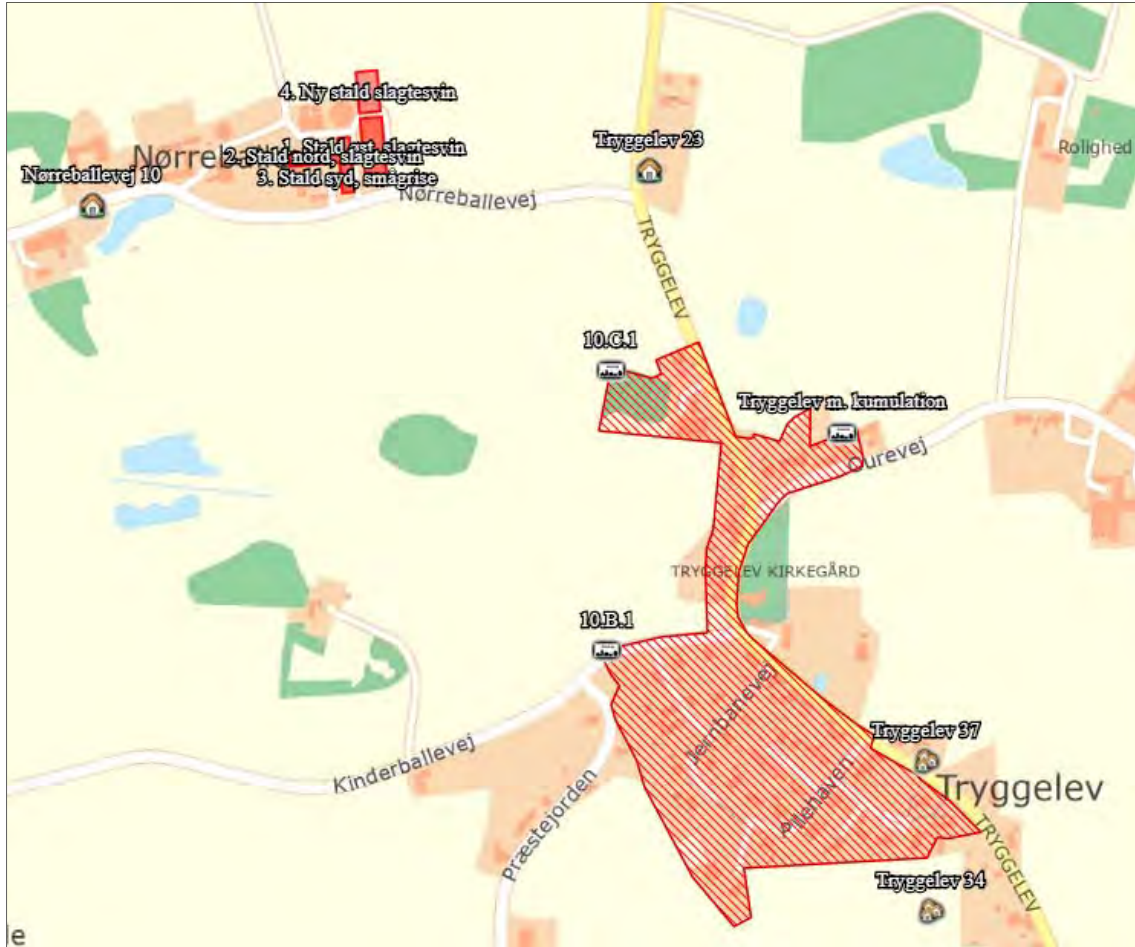
Hvis der under byggeriet stødes på dræn eller andre rørledninger, skal vandløbsmyndigheden i Langeland Kommune kontaktes.

Afstandskrav

Ansøger har undersøgt placeringen af husdyranlægget i forhold til overholdelse af de fysiske afstandskrav i husdyrbrugslovens §§ 6, 7 og 8.

I husdyrgodkendelse.dk har ansøger markeret nærmeste byzone (Tryggelev), nærmeste bolig i samlet bebyggelse (Tryggelev 37), og de to nærmeste beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt og ikke ejet af ansøger (Nørreballevej 10 og Tryggelev 23). Ammoniakfølsomme naturområder i området er desuden markeret. Oversigtskortet i Figur 4 herunder viser placeringen af de udpegede boligområder og enkeltboliger. Kort over udpeget ammoniakfølsom natur kan ses i Figur 15 i afsnittet Ammoniakdeposition til naturområder på side 52.

Figur 4. Kort fra husdyrgodkendelse.dk med placering af nærmeste byzone, samlet bebyggelse og nabobeboelser

Tal for de opmålte afstande fra den nye staldbygning til de nævnte boliger og områder samt punkter omfattet af husdyrbruglovens § 8, dvs. vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed, egen beboelse og skel, har ansøger samlet i tabel 3 i miljøkonsekvensrapporten.

Svendborg Kommune har vurderet på data, og er enig i udpegningerne. Husdyrbruglovens krav til mindsteafstande i §§ 6 og 8 gælder dog både ved etablering af nye husdyranlæg og ved udvidelse og ændringer heraf, der medfører forøget forurening. Opmålingerne, som fremgår af nedenstående Tabel 1 og Tabel 3, er derfor dels foretaget fra den nye slagtesvinestald (nr. 4), dels fra den eksisterende stald (nr. 2), hvor tilladelsen til opstaldning af søer ændres til slagtesvin, hvilket øger ammoniak- og lugtemissionen en smule.

Derudover er skemaet i Tabel 1 suppleret med opmålte afstande til nærmeste nabobeboelse (landbrugsejendommen Nørreballevvej 11A), nærmeste sommerhusområde (v. Nyby) og område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign. (Golfbaneanlæg v. Østerskovvej).

Tabel 1. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 6

Område	Afstandskrav (HBL § 6)	Mindsteafstande Målt fra nye anlæg/anlæg med forøget forurening (hhv. stald nr. 4 eller nr. 2)
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50 m	350 m (Tryggelev By – eksisterende byzone) 2.020 m (Sommerhusområde v. Nyby)
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 m	2.750 m (Lokalplan 3.05 - Golfbaneanlæg v. Østerskovvej)
Nabobeboelse	50 m	94 m (Nørreballe 11A)

Nørreballevej 13 ligger i landzone og dermed uden for eksisterende byzone og sommerhusområde. Ud fra de i skemaet angivne afstande vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt overholder de fastsatte minimumsafstande på 50 m til boliger m.m. i husdyrbruglovens § 6.

Afstandskravene i husdyrbruglovens § 7 tilsiger minimum 10 m's afstand fra nye eller ændrede husdyr- og gødningsopbevaringsanlæg til ammoniakfølsomme naturtyper hhv. indenfor eller udenfor Natura 2000-områder (Tabel 2).

Grænsen for Natura 2000-område nr. 127 "Sydfynske Øhav" ligger ca. 435 m vest for husdyranlægget på Nørreballevej 13. Inden for området findes flere ammoniakfølsomme naturtyper, der er en del af udpegningsgrundlaget for området og er kortlagt, samt § 3 beskyttede heder og overdrev. Disse naturtyper er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1 og benævnes kategori 1-natur. I husdyrgodkendelse.dk har ansøger markeret et mindre kalkoverdrev 2 km sydvest for den nye stald som nærmeste kategori 1-naturtype. Der er desuden beregnet til et punkt 1.560 m sydvest for den nye stald, hvor der tidligere har været udpeget et smalt stykke elle- askeskov langs afløbet fra Nørreballe Nor. Elle- askeskov (91E0) er en naturtype, der er en del af udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 111. Dette naturområde fremgår dog ikke længere af husdyrgodkendelse.dk som kategori 1-natur og er derfor ikke beskrevet yderligere af ansøger.

Husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 2 omfatter følgende ammoniakfølsomme naturområder beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder: højmoser og lobeliesøer samt heder over 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Disse benævnes kategori 2-natur. I ansøgningen er et overdrev på 3,1 ha beliggende langs kysten ca. 4,9 km sydøst for ejendommen markeret som nærmeste naturtype under denne kategori.

Tabel 2. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 7

Område	Afstandskrav (HBL § 7)	Mindsteafstande Målt fra nye eller ændrede anlæg (stald nr. 4)
Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (§ 7, stk. 1, nr. 1)	10 m	2.000 m (Kalkoverdrev 6210)
Ammoniakfølsomme naturtyper udenfor internationale naturbeskyttelsesområder (§ 7, stk. 1, nr. 2)	10 m	4.880 m (Overdrev på godt 3 ha)

Svendborg Kommune er enig i ansøgers udpegning af kategori 1- og 2-natur og konstaterer, at staldanlægget overholder afstandskravene til ammoniakfølsom natur.

Afstandskravene i § 8 og afstanden til de konkrete installationer og områder fremgår af den efterfølgende Tabel 3.

Tabel 3. Afstande og afstandskrav iht. husdyrbruglovens § 8

Område	Afstandskrav (HBL § 8)	Mindsteafstande Målt fra nye anlæg/anlæg med forøget forurening (hvh. stald nr. 4 eller nr. 2)
1) Enkelt vandindvindingsanlæg	25 m	>480 m Ingen private borer/brønde eller markvandsboringer inden for kravet
2) Fælles vandindvindingsanlæg	50 m	482 m (Vandværksboring til Tryggelev Vandværk - DGU nr. 179.182)
3) Vandløb (herunder dræn) og søer >100 m ²	15 m (100 m*)	126 m (Sø på 0,2 ha mod SV) Eventuelle dræn tæt på Ny stald vil blive omlagt, så afstandskravet er overholdt
4) Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	30 m (Privat fællesvej) 50 m (Nørreballevej)
5) Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	> 25 m (Ingen kendte levnedsmiddelvirksomheder i nærheden)
6) Beboelse på samme ejendom	15 m	6 m (Stald 2) , 82 m (Stald 4) (Nørreballevej 13)
7) Naboskel	30 m	56 m (Matr. nr. 17c, Nørreballevej 11B)

* Afstandskrav fra nye gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning til åbne vandløb og til søer større end 100 m².

Afstandskravet på 15 m til vandløb gælder også permeable rør/dræn indenfor 15 meter af staldene. Ifølge ansøgers oplysninger omkring drænføring er der ikke umiddelbart dræn indenfor 15 m af den planlagte nye staldbygning.

Svendborg Kommune har ikke konkret viden om placering af dræn i området, hvor projektet gennemføres. Hvis det i forbindelse med byggeriet konstateres, at der er dræn indenfor 15 m af bygningen, skal det sikres, at afstandskravet til dræn kan overholdes. Der stilles derfor vilkår om, at eventuelle dræn indenfor de 15 m skal lægges i faste rør eller fjernes.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at omlægning i faste rør, fjernelse af dræn i faste rør samt ændret placering kræver, at der udarbejdes en tilladelse efter vandløbsloven. I denne situation skal vandløbsmyndigheden i Langeland Kommune kontaktes.

Svendborg Kommune konstaterer, at staldene overholder de krævede mindsteafstande til vandforsyningsanlæg, vandløb og søer, veje, levnedsmiddelvirksomhed og naboskel. De krævede 15 m til beboelse på ejendommen overholdes i forhold til den nye stald men ikke i forhold til den vestligste del af den eksisterende stald 2, hvor ændringen af dyretype i forhold til den nuværende tilladte produktion medfører en mindre stigning i ammoniak- og lugtemissionen.

Ændringen består i, at 40 m² ud af staldafsnittets i alt 685 m² eksisterende produktionsareal til søer ændres til 40 m² produktionsareal til slagtesvin. Da emissionsfaktoren for både ammoniak- og lugtemission pr. m² ved den aktuelle gulvtype er højere for slagtesvin end for søer, betyder skiftet en stigning i emissionen på 17 kg ammoniak og 304 LE / 600 OU (lugtenheder) fra dette staldafsnit.

Dispensation for afstandskrav til beboelse på samme ejendom

Ansøger har anmodet om dispensation for afstandskravet på 15 m til beboelse på samme ejendom.

En dispensation kan meddeles efter husdyrbruglovens § 9, stk. 3 i tilfælde, hvor en alternativ placering ikke er mulig, og den aktuelle placering ikke indebærer en særlig risiko for forurening. Da ændringen i dyretype sker i en eksisterende staldbygning, er alternative placeringer ikke aktuelle/mulige. Ansøger er ejer af ejendommen men bor ikke selv på Nørreballevej 13. De eventuelle gener forbundet med ændringen, vil således berøre lejerne af boligen. Svendborg Kommune har derfor foretaget en høring af de nuværende beboere på adressen. Kommunen modtog ingen indvendinger mod det ansøgte.

Svendborg Kommune konstaterer, at der er tale om en eksisterende staldbygning, som hidtil har huset en svinebesætning af næsten tilsvarende størrelse og sammensætning. Kommunen vurderer derfor, at det ikke er muligt for ansøger at overholde afstandskravet ved placering af de ekstra 40 m² produktionsareal til slagtesvin et andet sted. Ændringen bevirker desuden en meget begrænset ekstra forurening fra hele staldafsnittet, hvoraf hovedparten ligger længere fra beboelsen end de 15 m. Ammoniakemissionen fra stalden øges således med knap 2 % og lugtemissionen med ca. 7 %.

På denne baggrund meddeler Svendborg Kommune med hjemmel i husdyrbruglovens § 9, stk. 3 dispensation til ændringerne i dyreholdet ned til 6 m fra beboelse på ejendommen.

Beskyttelseslinjer og planmæssige forhold

Områder med byggerestriktioner

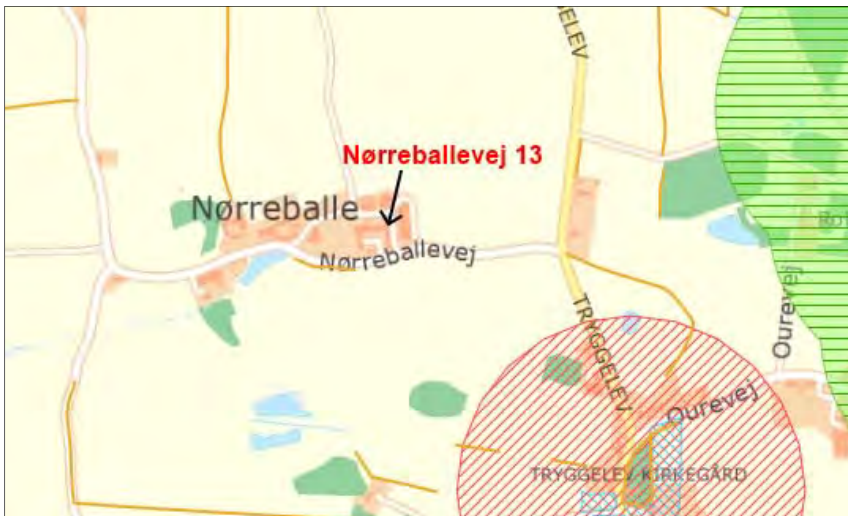
Ansøger har beskevet, at den nye stald placeres udenfor bygge- og beskyttelseslinjer.

Som supplement hertil har Svendborg Kommune undersøgt, om den ønskede placering af den nye staldbygning (nr. 4) er sammenfaldende med nedenstående områder og bygge- og beskyttelseslinjer (krævede mindstefastande i parentes):

- Fortidsmindebeskyttelseslinje (100 m)
- Sø- og å-beskyttelseslinje (150 m)
- Skovbyggelinje (300 m)
- Kirkebyggelinje (300 m)
- Strandbeskyttelseslinje (300 m)
- Vejbyggelinje (10-20 m)
- Beskyttede sten- og jorddiger, som er registreret
- Fredede områder
- Kystnærhedszonen

Kortet i Figur 5 viser bygge- og beskyttelseslinjer i nærheden af Nørreballevej 13. Som det fremgår ligger anlægget inkl. den ansøgte staldbygning udenfor de viste bygge- og beskyttelseslinjer og fredninger. Sydvest og vest for ejendommen og delvist i matrikelskel er der registreret beskyttede diger. Det ansøgte byggeri opføres i god afstand til disse og til veje, der evt. er pålagt byggelinje.

Figur 5. Bygge- og beskyttelseslinjer og andre relevante udpegninger tæt på Nørreballevej 13: Registrerede beskyttede diger (gulbrun streg), skovbyggelinje (grøn skravering), kirkebyggelinje (rød skravering) og fredede områder (blå skravering)

Ejendommen ligger langt fra strandbeskyttelseslinjen, og der findes ikke fortidsminder eller søer og åer med beskyttelseslinjer inden for området vist på kortudsnittet. Hele ejendommen ligger i kystnærhedszonen, som omfatter landzonen og sommerhusområderne inden for ca. 3 km fra

kystlinjen. Dette har dog ingen betydning for byggeri, der er erhvervsmæssigt nødvendigt for den pågældende ejendoms drift som landbrugsejendom.

Kommuneplanens temaer

Husdyrbrugloven skal medvirke til at værne om natur, miljø og landskab. Et af lovens særlige formål er *"at skabe og bevare værdifulde bebyggelser, kultur- og bymiljøer samt landskaber"* og *"at de åbne kyster fortsat skal udgøre en væsentlig natur- og landskabsressource"*.

Ved placering af nye landbrugsbygninger og anlæg skal der i sagsbehandlingen, udover det natur- og miljømæssige, tages hensyn til de landskabelige værdier, herunder geologiske, kulturhistoriske og rekreative interesser i området. I det følgende ses derfor på målene for arealanvendelsen for området omkring Nørreballevej 13 som beskrevet i Langeland Kommunes Kommuneplan 2017-29.

Erhverv

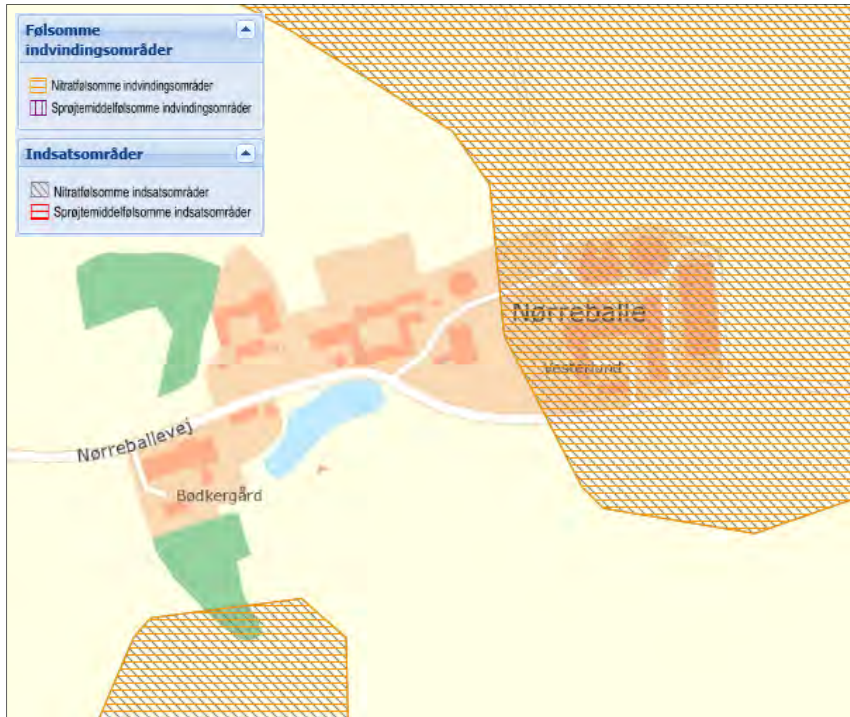
Den nye stald placeres i et område, der i Langeland Kommunes kommuneplan 2017-29 er udpeget som særligt værdifuldt landbrugsområde. Hovedhensynet i disse områder er, at landbrugsinteresserne skal prioriteres højt. Nye driftsbygninger til landbrug skal dog placeres og udformes under hensyntagen til de landskabelige, naturmæssige, miljømæssige og kulturhistoriske værdier og som hovedregel opføres i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger. Den miljømæssige regulering af landbruget er den samme indenfor og udenfor de særligt værdifulde landbrugsområder.

Region Syddanmarks råstofplan fra 2012 udpeger ikke grave- og interesseområder for råstofindvinding i Langeland Kommune.

Miljø

Af kommuneplanafsnittet *"Natur og vandmiljø/Grundvand"* fremgår det, at hele husdyranlægget ligger indenfor område med særlig drikkevandsinteresse (OSD). Udpegningen af OSD dækker de grundvandsmagasiner, der har størst betydning for grundvandskvaliteten, og hvor den primære interesse for indvinding af drikkevand findes. Nørreballevej 13 ligger dog uden for nuværende indvindingsopland til vandværk. Ved den statslige grundvandskortlægning (2009-15) primært indenfor OSD er der udpeget nitratfølsomme områder og nitratfølsomme indsatsområder, hvor en række indsatser skal iværksættes for at beskytte grundvandsressourcen mod forurening og overudnyttelse. Hovedparten af husdyranlægget på Nørreballevej 13 ligger i nitratfølsomt indvindingsområde og i nitratfølsomt indsatsområde (Figur 6).

Figur 6. Nitratfølsomme indvindings- og indsatsområder ved Nørreballevej 13

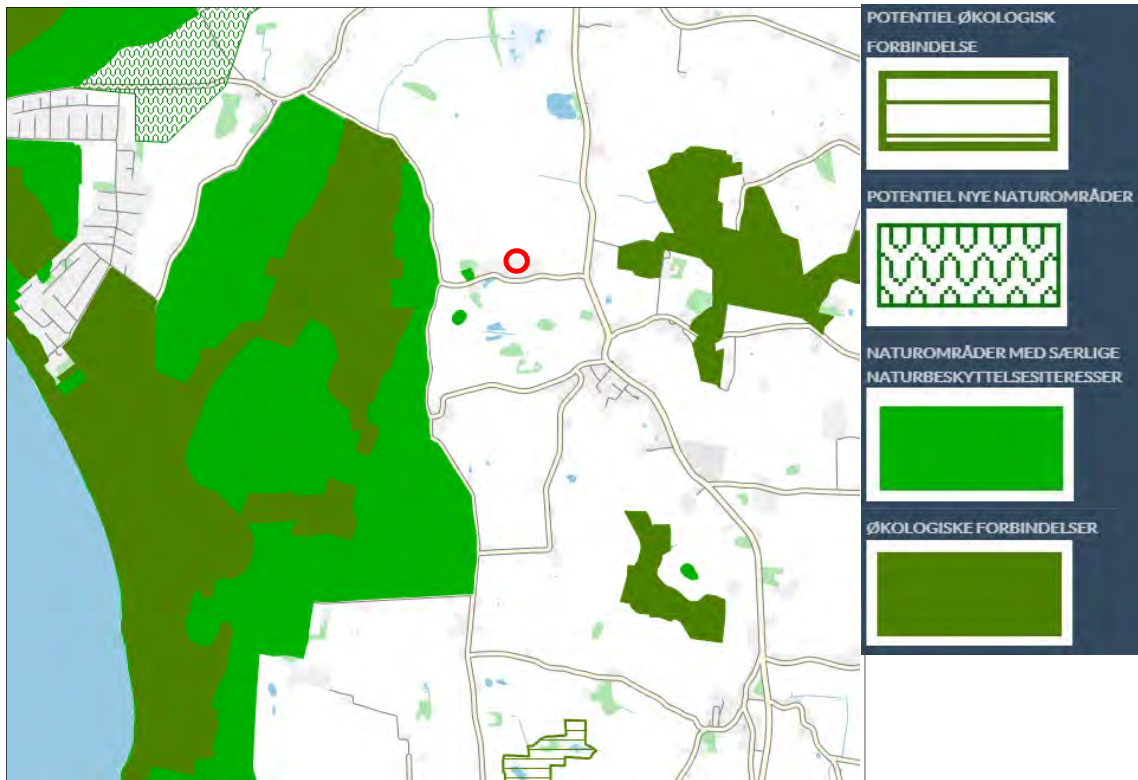
Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at der ikke håndteres eller oplagres sprøjtemidler og olieprodukter på ejendommen, da markdriften udgår fra anden ejendom. Dog oplagres og anvendes fyringsolie til opvarmning af stuehus og udtørring af staldene efter vask.

På baggrund af ansøgers oplysninger og ud fra en forudsætning om, at miljøgodkendelsens vilkår, husdyrgødningsbekendtgørelsens bestemmelser og øvrig gældende miljølovgivning overholdes, vurderer Svendborg Kommune, at grundvandsressourcen ikke vil være truet pga. driften af husdyranlægget på Nørreballevej 13 - se yderligere i afsnittet "Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand" på side 58.

Natur

Nørreballevej 13 ligger udenfor områder med særlige naturbeskyttelsesinteresser og økologiske forbindelser og udenfor områder, der er potentielt ny natur eller økologisk forbindelse – se Figur 7. Disse udpegninger udgør "Grønt Danmarkskort", der skal danne grundlag for en forstærket indsats for større og mere sammenhængende naturområder. Da det ansøgte byggeri ligger udenfor området "*Potentielle økologiske forbindelser*", vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte projekt ikke vil forhindre skabelsen af et sammenhængende naturnetværk.

Figur 7. Udpegning af særlige naturbeskyttelsesinteresser og økologiske forbindelser - Kommuneplan 2017-29 ift. Nørreballevej 13 (rød cirkel)

Ejendommen ligger i neutralområde ift. skovrejsning, hvilket betyder, at der kan plantes skov, hvis det ikke strider mod andre beskyttelsesbestemmelser.

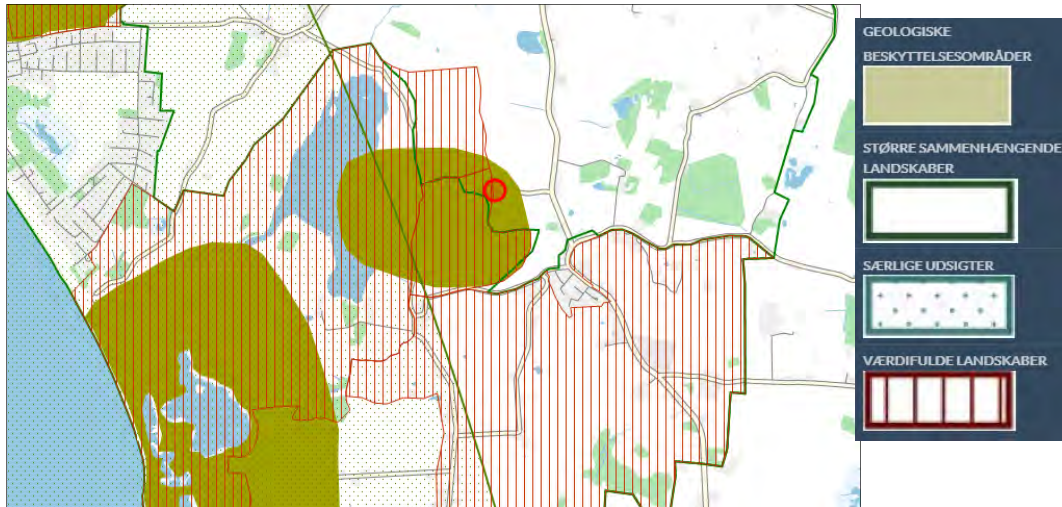
Afstanden til lavbundsarealer og andre arealer, hvor der er potentiale for genopretning af vådområder, er mere end 500 m.

Geologi og landskab

Ejendommen ligger indenfor "geologisk beskyttelsesområde" og i "øvrige åbne land", dvs. udenfor kommuneplanens temaer "større sammenhængende landskaber" og "værdifulde landskaber" (Figur 8). Retningslinjen i kommuneplanen siger, at i de geologiske beskyttelsesområder må karakteristiske og oplevelsesrige landskaber og geologiske landskabstræk og deres indbyrdes overgange og sammenhæng ikke sløres eller ødelægges af bebyggelse, tekniske anlæg, gravning, skovtilplantninger, terrænændringer eller kystsikring. Om det øvrige åbne land står, at det rummer en række generelle landskabelige værdier og karaktertræk, som det er væsentligt at vedligeholde. Det gøres bedst ved altid at tilpasse nye anlæg, bebyggelse m.v. til landskabets eksisterende karakter.

Svendborg Kommune vurderer, at etableringen af den nye stald kan ske uden at påvirke landskabet væsentligt, idet bygningen placeres i umiddelbar tilknytning til de eksisterende bygninger og i niveau med disse. Det er indregnet i ammoniakberegningen for projektet, at den eksisterende gyllebeholder i 2018/19 er forsynet med en lysegrå teltoverdækning, der rækker 2-3 m op over beholderen. Idet gyllebeholderen efter opførelsen af den nye staldtilbygning vil komme til at ligge mellem denne, de ældre staldbygninger og de eksisterende fodersiloer, vurderes beholderen ikke at forstyrre oplevelsen af landskabet væsentligt.

Figur 8. Fra Langeland kommuneplan 2017-29. Gulgrøn signatur for beliggenhed i geologisk beskyttelsesområde

Kulturhistorie

I kommuneplanen er der ikke udpeget særlige kulturhistoriske beskyttelsesområder tæt på Nørreballevej 13. Mellem ejendommen og Nørreballe Nor har Slots- og Kulturstyrelsen udpeget et område som kulturarvsareal af regional betydning. Udpegningen indikerer et kulturhistorisk interesseområde med skjulte, væsentlige fortidsminder. Det aktuelle område rummer flere bopladser fra forhistorisk tid og vikingetidsgrave og antagelig adskillige endnu ukendte arkæologiske levn.

Rekreative interesser

Nørreballevej 13 ligger ikke tæt på fritidsanlæg eller udlagte rekreative interesseområder.

Landskabskarakterkortlægningen af Langeland

I løbet af 2011 har Langeland Kommune gennemført en analyse efter landskabskaraktermetoden af landskabet i kommunen. Formålet har været at skabe et grundlag for kommunens planlægning og administration af de landskabelige interesser og samspillet med de øvrige interesser i det åbne land.

Landskabet er ved kortlægningen blevet inddelt i 16 karakterområder, hvor landskabskarakteren gør, at det enkelte område adskiller sig fra det omkringliggende landskab. Opdelingen er således en hjælp til at forstå landskabet, og derved styrke de beslutninger, der træffes. På baggrund af karakterbeskrivelsen er der opsat strategiske mål for landskabet og givet anbefalinger til, hvordan der kan tages hensyn til landskabets karakter.

Ifølge landskabskarakteranalysen ligger Nørreballevej 13 indenfor karakterområde 10 "Humble bakkelandskab". Ved ejendommen er områdets karakterstyrke karakteristisk, og de karaktergivende landskabs-elementers vedligeholdelsesmæssige tilstand vurderes at være middel. Området er generelt robust over for ændringer, når de sker med respekt for landskabets karakter. Anbefalingen lyder, at "nyt landbrugsbyggeri bør placeres i tilknytning til eksisterende byggeri, lavt i terræn og have en lav karakter og sikre den samlede bygningsmasse et harmonisk udtryk".

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten medtaget fotos af området tæt på ejendommen til ankuelliggørelse af de landskabelige forhold omkring den nye staldbygning. Skråfotoet gengivet

i Figur 9 viser landskabet i lidt større afstand fra ejendommen. Mod syd og vest ligger flere hatbakker, mens området øst for er mere ensartet fladt.

Figur 9. Skråfoto af Nørreballevej 13 set fra øst mod vest

Ansøger har beskrevet, at det ansøgte projekt lever op til kommuneplanens retningslinjer for placering af nybyggeri samtidig med, at placeringen er hensigtsmæssig i forhold til driften og brugen af de eksisterende faciliteter.

Svendborg Kommune vurderer, at placering af den nye stald i tilknytning til og med samme udtryk og skala som den eksisterende lever op til landskabskarakteranalysens anbefalinger. Det vurderes, at oplevelsen af bl.a. hatbakkerne vest og syd for ejendommen ikke vil blive ændret væsentligt.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at projektet på Nørreballevej 13 ikke strider mod hensynet til de miljø- og naturmæssige, landskabelige, geologiske, kulturhistoriske eller rekreative interesser i området eller vil være en trussel for områdets naturlokaliteter eller fortidsminder. Det ansøgte er dermed i overensstemmelse med Langeland Kommunes retningslinjer i Kommuneplan 2017-2029.

Vilkår ang. nye bygninger er placeret under det foregående afsnit, hvor anlægget beskrives.

Husdyrbrugets anlæg og drift

Produktionsareal

På nedenstående foto (Figur 10) ses placeringen af eksisterende og nye driftsbygninger, der anvendes til dyrehold eller oplagring af husdyrgødning på Nørreballevej 13.

Figur 10. Ansøgte stalde og gyllebeholdere - fra husdyrgodkendelse.dk

Den ansøgte indretning af staldafsnittene og de anvendte produktionsarealer ses i Tabel 4.

Tabel 4. Staldtyper, dyrehold, produktionsareal og miljøteknologi i ansøgt drift

Stald og dyretype	Staldareal, brutto (m ²)	Staldsystem	Miljøteknologi	Produktionsareal (m ²)	Produktionsareal (% andel)
1. Stald øst Slagtesvin	1.371	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Ugentlig gylleudslusning (rørudslusning)	890	64,9
2. Stald nord Slagtesvin	935	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	÷	80	73,3
		Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	÷	605	
3. Stald syd Smågrise	405	To-klimastald, delvis spaltegulv	÷	325	80,2
4. Ny stald Slagtesvin	950	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Gyllekøling og ugentlig gylleudslusning (rørudslusning)	755	79,5

Ansøger har opmålt produktionsarealerne i alle staldafsnit og vedlagt nedenstående skitse som dokumentation for de opgivne arealstørrelser (Figur 11).

Tabel 5. Staldtyper, dyrehold og produktionsareal i nudrift og 8-års drift

Staldafsnit	8 års-drift			Nudrift		
	Staldsystem	Dyretype	Produktions-areal (m ²)	Staldsystem	Dyretype	Produktions-areal (m ²)
1. Stald øst	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Slagtesvin	890	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Slagtesvin	890
2. Stald nord	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	210	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	Slagtesvin	80
				Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	20
	Kassestier, delvis spaltegulv	Søer, diegivende	255	Kassestier, delvis spaltegulv	Søer, diegivende	20
	Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer, golde og drægtige	220	Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	Slagtesvin	565
3. Stald syd	To-klimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	325	To-klimastald, delvis spaltegulv	Smågrise	325
4. Ny stald			÷			÷

Det fremgår af de efterfølgende vurderinger, at det samlede husdyrbrug ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at der kan stilles vilkår, der tillader etablering og indretning af det ansøgte husdyrbrug. Svendborg Kommune gør opmærksom på, at ændringer af størrelse, indretning, dyreart eller dyretype ikke må ske uden Svendborg Kommunes godkendelse.

Fastsættelse af vilkår:

3. Produktionsarealer og staldindretning				
Der gives tilladelse til et produktionsareal på i alt 2.655 m ² .				
Produktionsarealet i de enkelte staldafsnit må ikke overstige de i tabellen nedenfor angivne størrelser. Dyretyper, staldsystemer og miljøteknologi nævnt i tabellen må ikke fraviges.				
Stald	Dyretype	Staldsystem	Miljøteknologi	Produktionsareal (m ²)
1. Stald øst	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Hyppig gylleudslusning	890
2. Stald nord	Slagtesvin	Delvis spaltegulv, 25-49 % fast gulv	÷	80
		Delvis spaltegulv, 50-75 % fast gulv	÷	605
3. Stald syd	Smågrise	To-klimastald, delvis spaltegulv	÷	325
4. Ny stald	Slagtesvin	Drænet gulv + spalter (33%/67%)	Gyllekøling og Hyppig gylleudslusning	755

Gødningsproduktion og -håndtering

Ud fra en forventning om en maksimal årlig produktion på ejendommen på 7.000 smågrise og 14.000 slagtesvin har ansøger anslået den årlige produktion af svinegylle til 9.127 tons. Heri er indregnet vaskevand og vandspild fra staldene samt standardmængder regnvand i gyllebeholderne men ikke opsamlet overfladevand fra udendørs befæstede arealer. På Nørreballevej 13 findes ikke vaskeplads med afløb til beholder.

Som det fremgår af Tabel 6 er beregningen af gylleproduktionen foretaget ud fra normtal 2017. Beregnes produktionen ud fra normtal 2019 fås en tilsvarende mængde.

Tabel 6. Anslået produktion af husdyrgødning – normtal 2017

Husdyrart	Staldtype	Antal dyr	Vægt ind	Vægt ud	t gylle/dyr	t gylle/år	Korrektionsfaktor for vægt	Korrigeret for vægt
Smågrise (7,0 - 31 kg)	Delvis spaltegulv	7.000	7,2	31	0,132	924	0,99	911
Slagtesvin (31-110 kg)	Drænet gulv + spalter	14.000	31	115	0,54	7.560	1,09	8.216
Sum						8.484		9.127

Hyppig gylleudslusning

Som et tiltag til at nedsætte lugtemissionen fra staldanlægget har ansøger valgt at benytte ugentlig udslusning af gylle fra den eksisterende slagtesvinestald (1. stald øst) og den nye tilbygning (4. ny stald), som begge har eller får gulvtypen drænet gulv og spalter. I stalde med dette staldsystem og rørudslusning af gyllen kan der ifølge Miljøstyrelsens teknologiliste indregnes reduktion af lugtemissionen fra staldene på 20 %.

Gødningsopbevaringsanlæg

På ejendommen findes to gyllebeholdere, én med kapacitet til 2.285 m³ og en mindre med kapacitet til 1.030 m³, benævnt henholdsvis (nr. 5) og (nr. 6) på situationsplanen i Bilag 2. Kapaciteten af beholderne er her angivet som tidligere registreret af Langeland Kommune.

Fra den lille gyllebeholder er afstanden mindre end 100 m til en ca. 2.000 m² stor § 3 beskyttet sø beliggende mod sydvest (Figur 12). Da søen ligger i lavere niveau end beholderens laveste terrænkote, skal beholderen være udstyret med et alarmsystem, som kan registrere pludselige fald i gylleoverfladen i beholderen og sende besked om dette til den ansvarlige for driften. Dette er en generel regel i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og der stilles derfor ikke vilkår om det. I henhold til reglerne i beholderkontrolbekendtgørelsen er det desuden et krav, at beholdere større end 100 m³ med denne beliggenhed skal kontrolleres hvert 5. år og ikke som ellers hvert 10. år. Fortsat brug af beholderen kræver derfor fornyet eftersyn.

Svendborg Kommune vurderer, at når kravet om påmonteret gyllealarm og gennemførelse af hyppig beholderkontrol efterleves, vil risikoen for gylleudslip til søen og det videre vandløbssystem være minimeret.

Figur 12. Beliggenhed af lille gyllebeholder i forhold til § 3 beskyttet sø
Gule streger angiver terrænkoter

I opgørelsen af ejendommens opbevaringskapacitet har ansøger medregnet en ældre ajlebeholder, der nu anvendes som fortank. Beholderen er en pudset blokstensbeholder fra ca. 1975, som af Langeland Kommune er registreret med en kapacitet på 150 m³. Efter tilsyn på ejendommen udført af Miljøcenter Fyn/Trekantområdet i 2002 tillod Sydlangeland Kommune, at fortanken blev fritaget for 10-års beholderkontrol, idet den kun kan fyldes op til 90 m³ og derfor blev regnet som en beholder med en kapacitet under grænsen for krav om kontrol på 100 m³. Det blev dog bemærket, at der eventuelt på et senere tidspunkt kunne blive tale om krav om beholderkontrol.

Figur 13. Fortanken mellem stald øst og stald syd

Ansøger er uforstående overfor, at beholderen regnes til større end 100 m³, idet en opmåling viser, at den er 15 m lang, 4 m bred og 1,6 m dyb, i alt 96 m³. I Miljøkonsekvensrapporten indgår beholderen med 100 m³. Ud fra luffotos vurderer Svenborg Kommune, at de opgivne mål for længde og bredde er korrekte. Ved et fremtidigt miljøtilsyn på ejendommen kan afklaring om dybden og vurdering af beholderens tilstand foretages.

Som det fremgår af fotoet i Figur 13, er der ved fortanken opstillet en traktordrevet pumpe til brug for pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder.

Data om beholderne fremgår af nedenstående Tabel 7. Der stilles vilkår om opbevaring i henhold til denne tabel inkl. vilkår i henhold til Miljøstyrelsens teknologiliste for miljøteknologien "Fast overdækning af gyllebeholder med telt".

Tabel 7. Data om gyllebeholdere og opsamlingsanlæg på Nørreballevej 13

Opbevaringsanlæg	Gødningstype	Kapacitet (m ³)	Overfladeareal (m ²)	Miljøteknologi	Beholderkontrol
Gyllebeholder (opført 1992)	Gylle	2.285	617	Fast teltoverdækning	2012 - OK
Gyllebeholder, lille (opført ~1995)	Gylle	1.030	259	÷	2012 Kontrol påkrævet
Opsamlingsanlæg					
Fortank (opført ~1975)	Gylle	100	-	Fast overdækning	-

Der etableres ikke ekstra opbevaringskapacitet til husdyrgødning udover de nye gyllekanaler i den nye stald. Derudover betyder overdækning af gyllebeholderen på 2.285 m³, at regnvand svarende til ca. 250 m³ ikke optager kapacitet i beholderen.

Ansøger har suppleret miljøkonsekvensrapporten med en oplysning om, at af en tidligere registreret møddingsplads på 300 m² bruges de 200 m² nu til udleveringssted for grise, se Figur 14. De 200 m² vaskes efter hver levering, og der er afløb for vandet til fortank/ajlebeholder. Desuden opsamles regnvand fra alle 300 m². Ved beregningen af opbevaringskapacitet indregnes derfor ekstra vand anslået til 300-400 m³.

Figur 14. Tidligere anvendt møddingsplads ved ind-/udlevering til stald nord

Med en forventet maksimal gylleproduktion på 9.127 m³ pr. år svarer den anførte gyllekapacitet på Nørreballevvej 13 til en opbevaringskapacitet på 4,3 mdr. Indregnes besparelsen i regnvand i den store beholder øges kapaciteten med ca. 0,2 mdr.

På et svinebrug anses 9 mdr.'s kapacitet for tilstrækkelig til, at gyllen kan udbringes i henhold til reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Ud fra ovenstående oplysninger vil der være behov for en kapacitet på ca. 7.000 m³.

Ansøger oplyser, at overskydende gylle opbevares på anden ejet ejendom eller ved leje af beholdere på andre ejendomme. Der er endnu ikke indgået aftaler om leje af opbevaringskapacitet.

Gylleudbringning

Ansøger har beskrevet, at udbringning af gylle til markerne omkring ejendommen vil foregå med gylleudlægger. Ca. 50 % af den producerede gylle vil således blive pumpet direkte fra gyllebeholder gennem en slange til gylleudlæggeren, der kører i marken. Den øvrige gyllemængde pumpes med enten traktordrevet læssekran til gyllevogn eller til lastbil med læssekran. Det er oplyst, at al læsning af gylle overvåges. Der er ikke etableret støbt påfyldningsplads ved beholderne.

Der er i husdyrgødningsbekendtgørelsen fastsat en række krav til opbevaring og anvendelse af husdyrgødning. Svendborg Kommune vurderer, at når disse regler bliver fulgt, og driftsherren i øvrigt udviser den nødvendige agtpågivenhed, er risikoen for uheld og driftsforstyrrelser, der

medfører forurening, begrænset. I husdyrbrugets beredskabsplan skal det være beskrevet, hvad der skal gøres ved et eventuelt uheld med gylle.

Svendborg Kommune vurderer, at i forhold til bedste tilgængelige teknik (BAT) for opbevaring af gylle skal der tages udgangspunkt i BREF-dokumentet for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Kravene i BREF-dokumentet er følgende:

- En stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger,
- Bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede,
- Beholderen skal tømmes jævnlige af hensyn til inspektion og vedligehold
- Beholderen skal overdækkes med fast låg, teldug eller flydelag,
- Kun omrøring i forbindelse med tømning/udbringning af gylle.
- Sikre tilstrækkelig opbevaringskapacitet indtil gylle kan behandles yderligere eller udbringes på markerne.

Ovenstående er for størstedelen omfattet af dansk lovgivning, som dermed sikrer, at anlægget lever op til BAT for så vidt angår opbevaring af gylle.

Fastsættelse af vilkår:

8. Opbevaringsanlæg til husdyrgødning			
Opbevaringsanlæg til husdyrgødning må have de størrelser og skal være udstyret med den miljøteknologi, som fremgår af følgende tabel:			
Opbevaringsanlæg	Gødningstype	Miljøteknologi	Overfladeareal (m ²)
1. Gyllebeholder (eksisterende)	Gylle - flydende	Fast overdækning	617
2. Lille gyllebeholder (eksisterende)	Gylle - flydende	÷	259

Ammoniakemission og BAT

Ifølge husdyrbrugloven skal der for husdyrbrug, som har en ammoniakemission større end 750 kg NH₃-N pr. år, fastsættes vilkår, der sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

I det digitale ansøgningssystem beregnes husdyrbrugets faktiske ammoniakemission og et tilhørende krav til BAT ud fra den ansøgte husdyrproduktion. For nye eller renoverede stalde skærpes kravet efter størrelsen af udvidelsen eller ændringen i m² produktionsareal. Beregningen af BAT-kravet inddrager en proportionalitetsvurdering i henhold til Miljøstyrelsens vejledning m.v.

Ansøger har oplyst, at teknologierne gyllekøling og fast overdækning af gyllebeholder vil blive etableret til reduktion af ammoniakudledningen fra anlægget på Nørreballevej 13. Ansøger har ikke fundet andre realistiske alternativer til reduktion af ammoniakemissionen, da det ikke er muligt at installere luftfensere og gylleforsuring i de eksisterende stalde.

Lugtemissionen reduceres gennem hyppig gylleudslusning. Den indregnede effekt af disse teknologier fremgår af det følgende skema (Tabel 8).

Tabel 8. Indregnet effekt af ammoniak- og lugtreducerende tiltag

Teknologi/placering	Reducerende effekt Ammoniak	Reducerende effekt Lugt
Hyppig gylleudslusning - 1. Stald Øst (drænet gulv (33/67%)) - 4. Ny stald (drænet gulv (33/67%))	÷	20 %
Gyllekøling - 4. Ny stald	22,5 %	÷
Slagtesvinestalde med delvist fast gulv - 2. Stald Nord (80 m ² - 25-49 % fast gulv) - 2. Stald Nord (605 m ² - 50-75 % fast gulv)	Gulvtypen er BAT	÷
Fast overdækning gyllebeholder - Eksisterende beholder (2.285 m ³ – 617 m ²)	50 %	÷

I ansøgningssystemet husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 210839 er den samlede ammoniakudledning fra anlægget beregnet for 8-årsdrift, nudrift og ansøgt drift. Ammoniakemissionen beregnes for hvert staldafsnit ud fra størrelsen af produktionsarealet og den fastsatte emissionsfaktor pr. m² for den pågældende dyretype og staldsystem. Tilsvarende beregnes ammoniakemissionen fra gylleopbevaring ud fra det ansøgte overfladeareal af gyllebeholderne og emissionsfaktoren pr. m² for gødningstypen flydende gødning.

For staldafsnittet Ny stald (4), hvor der etableres gyllekøling, er effekten af denne miljøteknologi fraregnet. Beregningen af reduktion i ammoniakemission følger Miljøstyrelsens anvisning for stalde med rørudslusning, hvor effekten i % beregnes efter formlen: $0,85 \cdot x - 0,004x^2$ ($x=W/m^2$).

Tilsvarende er effekten af, at den store gyllebeholder overdækkes, fraregnet. Resultatet af beregningen fremgår af Tabel 9.

Tabel 9. Samlet ammoniakudledning fra husdyrbruget (fra skema nr. 210839 i husdyrgodkendelse.dk)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	4573,8	226,9	4800,7
Nudrift	3211,2	350,3	3561,5
8 års-drift	2956,3	350,3	3306,6

Da ammoniakemissionen fra husdyrbruget beregnes til mere end 750 kg NH₃-N pr år, skal emissionen reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

Vejledende grænseværdi for ammoniak ved anvendelse af BAT

Det fremgår af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, skema nr. 210839, at husdyrbrugets samlede ammoniakemission ikke er større end det fastsatte krav til BAT (Tabel 10). Kravet til BAT er derfor overholdt med 0 kg NH₃-N i ansøgt drift.

Tabel 10. Resultat BAT-beregning fra husdyrgodkendelse.dk, skema 210839

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	4451	350	4801
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	4574	227	4801
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Svendborg kommune vurderer, at ejendommen, med de beskrevne tiltag til dreduktion af ammoniakemissionen, lever op til husdyrbruglovens krav om anvendelse af BAT, og der stilles vilkår i forhold til driften af de ansøgte teknologier. De anvendte staldsystemer bidrager også til, at BAT-kravet overholdes, og der stilles derfor også vilkår til de anvendte staldsystemer – vilkåret er fastsat i afsnittet om produktionsarealer.

Fastsættelse af vilkår:

4. Gyllekøling – etablering, drift og kontrol

Gyllekanalerne i staldafsnit 4. Ny stald - i alt 755 m² - skal forsynes med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe. Inden ibrugtagning af den nye stald skal data om den valgte varmepumpe indsendes til kommunen sammen med en endelig opgørelse af areal af gyllekummer som dokumentation for, at den forudsatte ammoniakreducerende effekt på 22,5 % kan opnås.

Varmepumpen skal levere en årlig køleydelse på mindst 204.962 kWh, svarende til en køleeffekt på 30,99 W/m² ved en driftstid på 8.760 timer om året.

Der tillades fleksibilitet mellem køleeffekt og driftstid, således at effekten kan øges samtidig med, at der køles i færre timer. Køleeffekten kan dog maksimalt være 44,7 W/m², svarende til en driftstid på ca. 6.073 timer.

Timetæller:

Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.

Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningssystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.

Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlægget indsendes til tilsynsmyndigheden, før anlægget tages i drift.

Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:

- Afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen
- Kontrol af kølekredsens ydelse
- Aflæsning og registrering af driftstimer

Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end en uge.

Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

9. Overdækning af gyllebeholder

Gyllebeholderen på 2.285 m³ og 617 m² overfladeareal skal have fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt..

Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.

Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.

Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ventilation

Miljømæssigt har ventilationssystemet betydning for lugtbelastningen i omgivelserne og ejendommens energiforbrug. Regelmæssig rengøring og vedligehold af ventilationssystemet er desuden af betydning for lugtemissionen fra stalden.

Svendborg Kommune vurderer, at der løbende skal være fokus på driften af ventilatorerne, så der sikres en optimal effekt, og energiforbruget begrænses. Derfor stilles der vilkår om, at ventilationssystemet og de tilhørende kanaler skal rengøres og vedligeholdes efter hvert hold dyr. Der skal derfor føres journal over tidspunktet for rengøring og vedligehold af ventilationssystemet, samt hvornår der har været udført service på systemet. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Fastsættelse af vilkår.

6. Ventilationssystemet

Ventilationssystemet skal rengøres efter hvert hold dyr og løbende vedligeholdes.

Der skal føres journal over tidspunkter for rengøring/vedligeholdelse efter et hold dyr. Der skal desuden føres journal for, hvornår der har været udført service på ventilationssystemet. Journalen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Rengøring

Formålet med rengøring af stalde er at nedsætte smittetrykket i besætningen, men også at reducere eventuelle miljømæssige gener i form af f.eks. lugt, støv og fluer.

For at begrænse miljøpåvirkningen og generne for omgivelserne er det Svendborg Kommunes vurdering, at der til hver en tid skal sikres en god staldhygiejne herunder, at stier holdes tørre, samt at alle staldafsnit og fodringsanlæg holdes rene. Dette er desuden en forudsætning for de gennemførte ammoniak- og lugtberegninger.

Ansøger har redegjort for, at vask af staldanlægget foregår så effektivt som muligt med iblødsætning og højtryksrensere ca. 4 gange årligt efter hvert hold grise. Rengøringen omfatter også ventilatorer.

Svendborg Kommune vurderer, at den valgte metode og hyppigheden af rengøring umiddelbart vil sikre, at de miljømæssige gener begrænses. Det er dog vigtigt, at der dagligt er opmærksomhed omkring problemer med svineri i stierne, så det begrænses hurtigst muligt. Der stilles derfor vilkår om den daglige renholdelse.

Fastsættelse af vilkår.

7. Rengøring og hygiejne

Der skal til enhver tid holdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at stierne bund holdes tør, og at stalde og fodringsanlæg holdes rene. Staldene skal som minimum rengøres, når hvert staldafsnit tømmes for dyr.

Ressourceforbrug

Foder

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 46 omhandler fodringskrav, som er gældende for IE-husdyrbrug.

For at reducere den samlede mængde kvælstof, der udskilles, skal IE-husdyrbrug som minimum enten anvende fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, reducere indholdet af råprotein ved hjælp af en god aminosyrebalance, eller bruge et eller flere fodertilsætningsstoffer.

IE-husdyrbrug skal for at reducere den samlede mængde fosfor, der udskilles, som minimum anvende enten fasefodring tilpasset dyrenes behov i produktionsperioden, et eller flere fodertilsætningsstoffer, som nedsætter den samlede mængde fosfor, der udskilles, (f.eks. fytase) og er tilladt i henhold til forordning (EF) nr. 1831/2003 om fodertilsætningsstoffer eller letfordøjeligt uorganisk fosfat som f.eks. monocalciumfosfat i stedet for mindre fordøjelige fosforkilder. IE-husdyrbruget kan også anvende en kombination af de nævnte teknikker.

Dokumentation for ovenstående skal opbevares i 5 år og kunne fremvises ved tilsyn.

Svendborg kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår mht. fodringstiltag, da området reguleres gennem husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Vand

Ejendommen har ikke egen vandforsyning men får vand fra alment vandværk.

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten oplyst, at forbruget af drikke- og vaskevand i svinebesætningen ved nuværende drift ligger ca. 15 % lavere end de nyeste, tilgængelige normalt. Efter udvidelsen vil forbruget stige, men det forventes at ligge på et uændret niveau pr. produceret svin. Det er desuden beskrevet, hvordan en effektiv vandudnyttelse sikres, og spild forebygges.

Svendborg Kommune vurderer, at bedste tilgængelige teknik i forhold til vandforbrug vil svare til EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Der er her tale om bedste tilgængelige teknologi, når:

- rengøring af stalde og udstyr foregår med højtryksrensere,
- drikkevandsanlæg kalibreres for at undgå spild,
- vandforbrug registreres gennem måling af forbrug, og
- der udføres detektion og reparation af lækager.

Det er kommunens vurdering, at husdyrbruget med de beskrevne tiltag lever op til BAT i relation til god vandudnyttelse. For at fastholde ansøgers fokus på vandbesparelser stilles vilkår om registrering af det årlige vandforbrug. Dette kan gøres i forbindelse med statusopgørelse til årsregnskabet for bedriften. Oplysningerne skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Energi

Det fremgår af miljøkonsekvensrapporten, at efter realisering af det ansøgte vil varme fra gyllekølingsanlægget i den nye slagtesvinestald erstatte anvendelse af fyringsolie til opvarmning af stuehus og smågrisestald.

Ansøger har beskrevet, at hele staldanlægget inkl. foderblandeanlæg er gennemgået og energioptimeret i 2016/17. Af energibesparende foranstaltninger nævnes LED-belysning i staldene, CE-mærkede produkter til mekanisk ventilation, foderblanding og frekvensstyret udfodring, bedre styring af ventilationen i forhold til staldtemperatur og elforbrug samt energibesparende EC-ventilatorer.

Efter opførelsen af den nye stald forventes el-forbruget pr. produceret svin at falde en smule og dermed ligge på det generelle niveau for danske slagtesvinebesætninger. Som en del af ejendommens miljøledelsessystem vil energiforbruget løbende forsøges reduceret bl.a. gennem vedligeholdelse/rengøring og optimering af anlægget.

I § 47 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der fastsat krav om, at et IE- husdyrbrug skal anvende energieffektiv belysning i overensstemmelse med bygningsreglementet. Kravet indtræder ved ændring eller udskiftning af belysning. Fakturaer for udførte ændringer skal gemmes i 5 år og kunne fremvises ved tilsyn.

Svendborg Kommune vurderer, at bedste tilgængelige teknik i forhold til energiforbrug vil svare til EU's BREF-dokument for intensiv svine- og fjerkræproduktion. Der er her tale om bedste tilgængelige teknologi, når:

- der i videst muligt omfang anvendes naturlig ventilation,
- ventilationssystemet er optimeret i hvert staldafsnit,
- modstand i ventilationssystemet undgås ved jævnlig inspektion og rengøring af kanaler og ventilatorer, og
- der anvendes energibesparende belysning.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der i forbindelse med driften på Nørreballevej 13 gøres tiltag, som vil sikre, at anvendelsen af energi minimeres mest muligt, og at disse lever op til principperne om BAT. Det vurderes, at det er vigtigt at fastholde fokus på energibesparelse, og kommunen stiller derfor vilkår om, at det årlige energiforbrug skal dokumenteres. Dette kan gøres i forbindelse med statusopgørelse til årsregnskabet for bedriften. Oplysningerne skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Fastsættelse af vilkår:

16. Egenkontrol af vand- og energiforbrug

Husdyrbrugets forbrug af vand og energi skal registreres mindst én gang årligt. Registreringen skal opbevares for de seneste 5 år og skal kunne fremvises ved tilsyn.

Opbevaring og håndtering af hjælpepestoffer

Olie

Der forefindes 2 udendørs olietanke på 1.200 l fra hhv. 2008 og 2010. Den ene bruges til fyringsolie til oliefyret til opvarmning i stuehuset. Den anden bruges til dieselolie til drift af varmekanonnen til udtørring af staldene efter vask.

Der opbevares og forbruges ingen smøremidler på ejendommen.

Svendborg Kommune stiller ikke vilkår vedr. olieprodukter.

Kemikalier og medicin

Ansøger har oplyst, at der ikke opbevares eller håndteres pesticider på ejendommen.

Midler til desinfektion af stalde opbevares i foderladen.

Medicin opbevares i køleskab og lukket skab i forrummet.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår vedr. opbevaring, håndtering og bortskaffelse af landbrugskemikalier, medicin m.m. Der anvendes ikke pesticider, og medicinhåndtering reguleres af anden lovgivning.

Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg

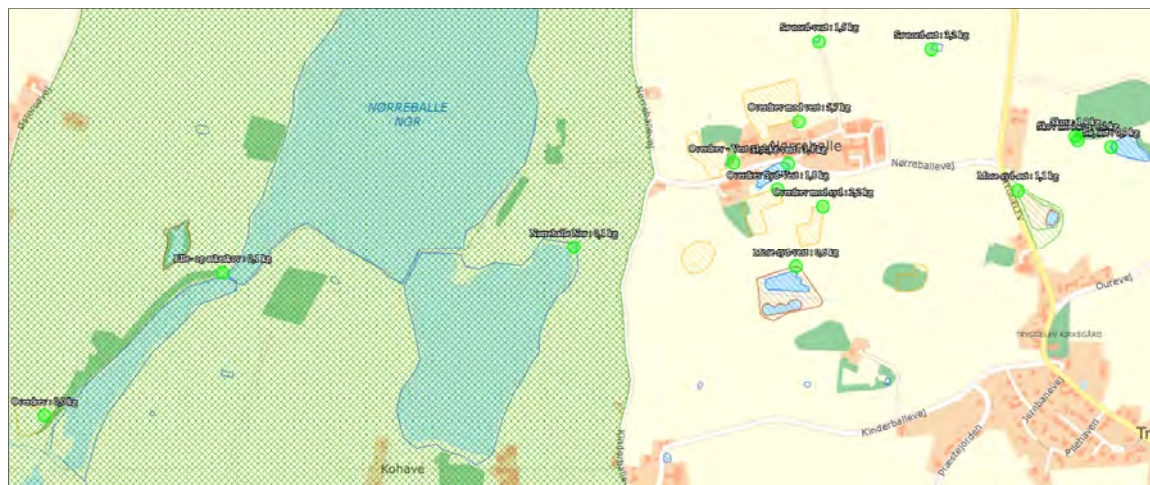
Ammoniakdeposition til naturområder

Ammoniakemissionen fra den ansøgte produktion på Nørreballevej 13 bevirker, at omkringliggende arealer vil blive påvirket ved nedfald af ammoniak. I ansøgningssystemet har ansøger afsat en række punkter ved nærliggende beskyttede naturområder, potentielt ammoniakfølsom skov og beskyttede søer, hvortil denne ammoniakdeposition er beregnet. Svendborg Kommune vurderer, at udpegningerne repræsenterer nærliggende natur, og at de indtastede oplysninger om ruhed og kumulation er korrekte eller beregner "worst case".

Svendborg Kommune finder det relevant at supplere den oprindeligt indsendte depositionsberegning med yderligere beregningspunkter ved Nørreballe Nor, ved et kalkoverdrev og ved et stykke skov i Natura 2000-området vest for ejendommen, samt ved to overdrev og to moser i nærheden af ejendommen. Derudover ligger der yderligere 5 søer med et registreret areal større end 100 m² indenfor 300 m af anlægget. For at sikre, at naturbeskyttelseslovens bestemmelser overholdes også for disse søer, foretages beregning af ammoniakdeposition hertil.

Beliggenheden af beregningspunkterne fremgår af miljøkonsekvensrapporten og af kortet i Figur 15 nedenfor.

Figur 15. Udpegede punkter til beregning af ammoniakdeposition i naturområder i nærheden af Nørreballevej 13

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen inddeles de ammoniakfølsomme naturområder i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur. Beskyttelsesniveauet for kategori 1-natur og kategori 2-natur omfatter en forbudszone på 10 m, hvor der ikke må etableres, udvides eller foretages ændringer af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, samt krav til den tilladte totaldeposition. Beskyttelsesniveauet for kategori 3-natur kan efter en konkret vurdering være et krav om en maksimal merdeposition på ned til 1,0 kg N/ha/år.

Totaldepositionen er den samlede ammoniakdeposition, som stammer fra husdyrbrugets stalde og lagre - både fra den eksisterende og den ansøgte drift. Merdepositionen er den ekstra ammoniakdeposition, som den ansøgte drift forårsager, og skal beregnes i forhold til henholdsvis nudriften og i forhold til den lovlige drift for 8 år siden (8-års drift).

Tabel 11 viser resultatet af beregningen af ammoniakdepositionen til de udpegede områder.

Tabel 11. Ammoniakdeposition til naturområder med mulig påvirkning fra Nørreballevej 13

Naturtyper	Målepunkt	Totaldeposition (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition Nudrift (kg NH ₃ -N/år)	Merdeposition 8-års drift (kg NH ₃ -N/år)
Kategori 1 (Sydfynske Øhav – habitatområde H111 og fuglebeskyttelsesområde F71/F72)	Kalkoverdrev	0,0	0,0	0,0
Kategori 2	Overdrev SØ	0,0	0,0	0,0
Kategori 3	Overdrev V	5,7	0,9	1,3
	Overdrev S	2,2	0,3	0,4
	Overdrev SV	1,8	0,4	0,5
	Overdrev V	1,2	0,2	0,3
	Mose SØ	1,1	0,3	0,3
	Mose SV	0,6	0,1	0,2
Anden natur	Sø SV	3,4	0,4	0,8
	Sø Ø	0,9	0,2	0,3
	Sø NV	1,5	0,5	0,6
	Sø NØ	3,2	1,2	1,3
	Nørreballe Nor	0,1	0,0	0,0
	Elle- askeskov tidligere kortlagt	0,1	0,0	0,0
	Skov Ø	1,9	0,5	0,6

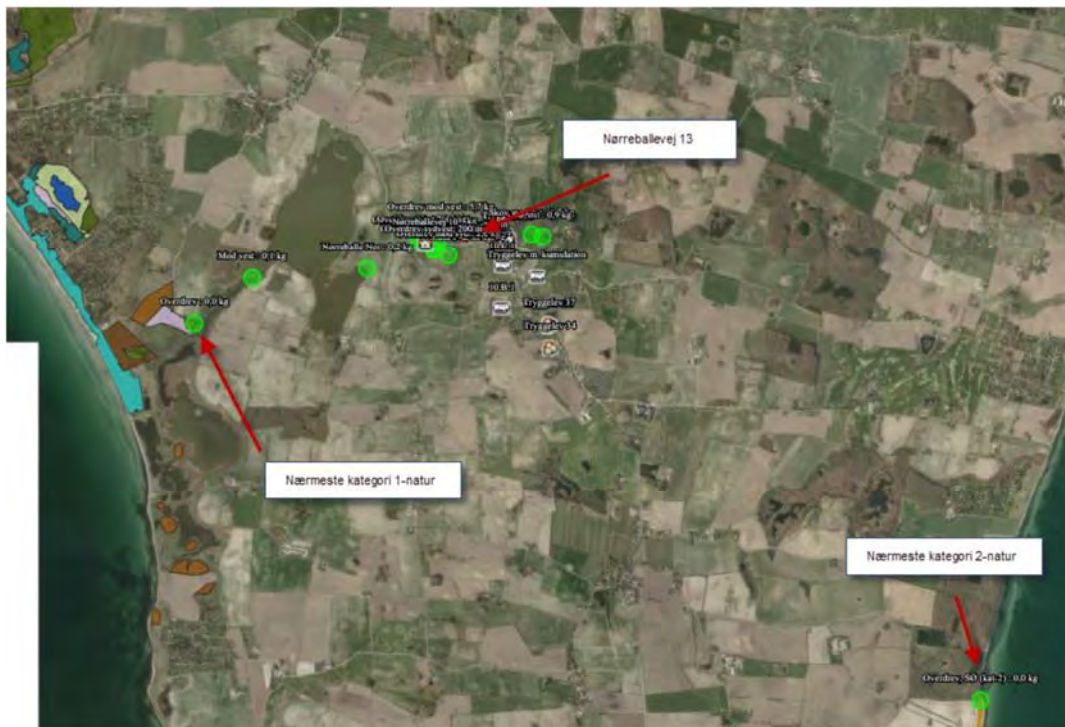
Kategori 1-natur

Kategori 1-natur er de Natura 2000-naturtyper, som er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 1. Kategori 1-natur omfatter de ammoniakfølsomme naturområder, der er en del af udpegningsgrundlaget for det internationale naturbeskyttelsesområde, og som Miljøstyrelsen har kortlagt. Kategori 1-natur omfatter desuden heder og overdrev i øvrigt, som er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse og beliggende inden for et Natura 2000-område

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen må den totale ammoniakdeposition fra husdyrbruget maksimalt udgøre 0,7 kg N/ha/år - dog 0,4 eller 0,2 kg N/ha/år, hvis der findes henholdsvis 1 eller mere end 1 andet større husdyrbrug i nærheden.

Det udpegede kategori 1-naturpunkt ses i Figur 16. På baggrund af afstanden til området beregnes totaldepositionen til hhv. 0,0 kg N/ha/år. Der ligger ikke andre større husdyrbrug i nærheden af overdrevet, hvorfor kumulationen er sat til 0. Dermed overholdes husdyrbruglovens grænseværdi på 0,7 kg N/ha/år.

Figur 16. Nærmeste kategori 1- og kategori 2-natur

Svendborg Kommune vurderer, at udvidelsen af produktionen, ikke vil medføre væsentlig negativ påvirkning af ammoniakfølsom kategori 1-natur i området.

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, som er omfattet af husdyrbruglovens § 7, stk. 1, nr. 2. Kategori 2-natur omfatter de følgende ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for Natura 2000-områder: højmoser og lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, der er omfattet af § 3 i lov om naturbeskyttelse. Kravet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.

Ansøger har udpeget et overdrev på ca. 3 ha knap 5 km fra ejendommen (Figur 16), hvortil totaldepositionen beregnes til 0,0 kg N/ha/år.

Svendborg kommune vurderer således, at den maksimalt tilladte totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år til kategori 2-natur er overholdt.

Kategori 3-natur

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2. Det vil sige § 3-beskyttede moser samt mindre heder og overdrev, og derudover også ammoniakfølsomme skove. Vandløb, søer, enge og strandenge regnes ikke for ammoniakfølsom natur og er derfor ikke omfattet af kategori 3.

I modsætning til kategori 1- og 2-natur, er der for kategori 3-natur ikke fastsat krav i husdyrbrugloven til den maksimale totaldeposition. Kommunen har dog mulighed for ud fra en konkret vurdering i særlige tilfælde at stille krav om en maksimal merdeposition, men ikke under

1,0 kg N/ha/år. Ved særlige tilfælde forstås en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Ansøger har udpeget to kategori 3-naturpunkter og et punkt ved en potentielt ammoniakfølsom skov i husdyrgodkendelse.dk og vist udpegningerne på kort i miljøkonsekvensrapporten. Svendborg Kommune har suppleret disse med yderligere punkter. Udpegningerne fremgår af kortet i Figur 15. Miljøkonsekvensrapporten indeholder en beskrivelse af områderne beliggende tættest på Nørreballevej 13.

Til alle områderne, på nær overdrevet beliggende umiddelbart nordvest for husdyranlægget, beregnes en merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år, og kommunen kan derfor ikke stille vilkår om yderligere reduktion af depositionen. Merdepositionen til overdrevet mod nordvest er beregnet til 1,3 kg N/ha/år i det sydøstligste hjørne af overdrevet, hvor afstanden til husdyrbruget er kortest.

Hvis en ansøgning om udvidelse eller ændring af et husdyrbrug medfører en merdeposition på 1 kg N eller mere pr. ha pr. år, skal kommunen vurdere, om den totale belastning af området vil kunne ændre tilstanden af kategori 3-naturarealet i særlige tilfælde, dvs. ved væsentlig påvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser.

Ved denne vurdering skal følgende kriterier inddrages og vurderes, jf. § 36, stk. 5 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen:

- 1) det pågældende naturområdes status i kommuneplanen, herunder særligt om det er omfattet af kommuneplanens udpegnings af særlige værdifulde naturområder, rekreative områder og/eller værdifulde kulturmiljøer samt kommuneplanens retningslinjer for varetagelsen af naturbeskyttelsesinteresserne, de rekreative interesser og de kulturhistoriske interesser

Dette er ikke tilfældet for overdrevet.

- 2) om det pågældende område er omfattet af fredning, handleplan for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Dette er ikke tilfældet for overdrevet.

- 3) det pågældende naturområdes naturkvalitet

Svendborg Kommune har i sommeren 2019 besøgt overdrevet og har vurderet, at området har en ringe naturkvalitet. Overdrevet er desuden præget af tilgroning og tidligere udnyttelse. Det naturmæssigt mest værdifulde område ligger i den nordligste del af arealet.

- 4) kvælstofbidrag til området fra andre kilder, herunder om der er tale om et minivådområde eller et vådområde, der er udlagt med henblik på kvælstoffjernelse fra landbrugsjord, eller om området i øvrigt er påvirket fra markbidrag, eller for så vidt angår skove om de gødskes

Det vurderes, at overdrevet ikke drives intensivt med gødskning. Overdrevet ligger omkring og på en hatbakke og vurderes ikke at modtage kvælstofbidrag fra andre diffuse kilder end ved atmosfærisk nedfald. Baggrundsbelastningen i området ligger på 12,5 kg total-N.

Svendborg Kommune har foretaget en beregning af ammoniakpåvirkningen 20-30 m nordvest for punktet tættest på husdyrbruget. Her beregnes merdepositionen til 1,0 kg N/ha/år. I det mest værdifulde område mod nord beregnes merdepositionen til 0,8 kg N/ha/år.

På baggrund af ovenstående konkluderer Svendborg Kommune, at overdrevet ikke er omfattet af særlige beskyttelsesinteresser, og at en merbelastning på op til 1,3 kg N/ha/år til 5-10 % af

overdrevets samlede areal tættest på Nørreballevej 13 ikke udgør en væsentlig miljøpåvirkning af området. Der stilles derfor ikke vilkår om yderligere ammoniakreducerende tiltag på husdyrbruget for at nedbringe ammoniakdepositionen til området.

Skovstykket beliggende ca. 460 m øst for anlægget fremgår ikke af kortmateriale i husdyrgodkendelse.dk som gammel skov (mere end ca. 200 år), som skov groet frem på tidligere naturareal eller som naturmæssigt værdifuld skov. Dette indikerer, at der ikke er tale om ammoniakfølsom skov. Merdepositionen er desuden beregnet til mindre end 1 kg N/ha/år, og Svendborg Kommune har derfor ikke foretaget en nærmere vurdering af skoven, da kommunen ikke kan stille vilkår om yderligere reduktion af depositionen.

Samlet vurdering af kategori 1, 2 og 3 natur

Svendborg Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.

Svendborg Kommune vurderer desuden, at der ikke er grundlag for at skærpe kravene til merdeposition af ammoniak til kategori 3-natur og andre omkringliggende ammoniakfølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove og § 3 natur.

Svendborg Kommune vurderer samlet set, at udvidelsen ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder, ammoniakfølsomme skove og naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og husdyrbruglovens § 7. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

Påvirkning af øvrige Natura 2000-naturtyper

De Natura 2000-naturtyper, som endnu ikke er kortlagt (primært søer), omfattes automatisk af kategori 1-natur, når de kortlægges af Miljøstyrelsen. De er således ikke omfattet af kategori 1-natur og beskyttelsesniveauet herfor, men kommunalbestyrelsen skal i forbindelse med godkendelser og tilladelser efter §§ 16 a og 16 b i husdyrbrugloven vurdere ammoniakpåvirkningen af disse naturtyper og eventuelt fastsætte vilkår om den maksimale deposition, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 2, jf. § 34. Ingen sådanne områder påvirkes af væsentlig ammoniakemission fra Nørreballevej 13 – se Tabel 11.

Påvirkning af anden natur

Der er 5 vandhuller indenfor en afstand af 300 m fra anlægget, der er markeret som § 3 natur, jf. naturbeskyttelsesloven. Ansøger har beregnet ammoniakbelastning til 2 af disse søer, og Svendborg kommune har markeret yderligere 3 søer i husdyrgodkendelse.dk, hvor der dermed er foretaget beregninger. Ansøger har sat ruheden i sø-naturpunkterne til "Blandet natur med lav bevoksning". Svendborg Kommune vurderer at det korrekte vil være "vand". Men da ansøger beregner på "worst case", vil beregningerne være dækkende. Beregningerne viser en maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha/år set i forhold til både 8-års drift og nudrift for 4 af disse vandhuller. Svendborg Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en tilstandsændrende virkning på vandhullerne, specielt hvis der skeles til det vejledende niveau fra husdyrbrugloven på en maksimal merdeposition under 1,0 kg N/ha/år for kategori 3-natur.

For vandhullet cirka 177 m nordøst for den nye stald beregnes en merdeposition på 1,2 kg N/ha/år i forhold til nudriften, 1,3 kg N/ha/år i forhold til 8-års driften, samt en totaldeposition på

3,2 kg N/ha/år. Det er et cirka 200 m² stort vandhul på dyrket mark. Gennemsyn af flyfotos viser, at vandhullet er næsten helt tilgroet i vedplanter, og umiddelbart er der ikke noget frit vandspejl. På den baggrund vurderer Svendborg Kommune, at naturkvaliteten er lille, og at søen allerede er så belastet med næringsstoffer, at en merbelastning på 1,3 kg N/ha/år ikke vil ændre tilstanden.

Svendborg kommune vurderer, at udvidelsen på Nørreballevej 13 ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af § 3 natur, der ikke er omfattet af kategori 3.

Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (bilag IV-arter m.fl.)

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter naturligt hjemmehørende, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets⁶ bilag IV. Ifølge direktivets artikel 12, er disse bilag IV-arter er særlig strengt beskyttet i deres naturlige udbredelsesområde.

Beskyttelsen indebærer forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder, yngle- og rasteområder, både indenfor og udenfor Natura 2000-områderne. Dette er for at sikre at arterne kan opnå "gunstig bevaringsstatus".

Før kommunen kan træffe afgørelse om godkendelse skal der foretages en konkret vurdering af, om den ansøgte aktivitet kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for bilag IV-arter, jf. habitatbekendtgørelsen⁷s § 6, stk. 1-2, jf. § 7, stk. 5. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 4.

Svendborg Kommune har ikke konkret kendskab til forekomst af plante- og dyrearter på habitatdirektivets bilag IV i området. Af bilag IV-håndbogen fremgår det dog, at der indenfor det 10 x 10 km kvadrat, hvor ejendommen befinder sig, forekommer følgende bilag IV-arter: stor vandsalamander, springfrø og spidssnudet frø.

Spidssnudet frø er fundet ved besigtigelse cirka 1,7 km sydøst for anlægget.

Både frøer og vandsalamander yngler i småsøer og vandhuller. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Den nye stald etableres på dyrkningsjord, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at yngle- og rasteområder for bilag IV-arter ikke påvirkes direkte af det ansøgte. Indirekte kan arter påvirkes ved øget ammoniakemission på yngle- og rasteområder.

Svendborg Kommune har ikke kendskab til konkrete ynglelokaliteter for springfrø/stor vandsalamander i lokalområdet, men der er 5 vandhuller indenfor 300 m fra staldanlægget. Merdepositionen til 4 af disse vandhuller er dog under 1 kg N/ha/år, og kommunen vurderer derfor, at merudledningen af NH₃ ikke påvirker yngle- og rasteområder for padder.

For vandhullet cirka 177 m nord vest for den nye stald beregnes en merdeposition på 1,3 kg N/ha/år og en totaldeposition på 3,2 kg N/ha/år. Som beskrevet i foregående afsnit vurderer Svendborg Kommune, at søen i forvejen er så næringsbelastet, at den begrænsede ekstra næringsstofbelastning i form af ammoniak ikke vil påvirke søens tilstand væsentligt til skade for mulige bilag IV-arter.

På baggrund af ovenstående vurderer Svendborg Kommune, at det ansøgte ikke påvirker yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til områdets særligt beskyttede arter.

Alle padder og krybdyr og alle orkidéarter er fredet i Danmark. Svendborg Kommune har ikke kendskab til forekomst af fredede eller rødlistede arter i området.

Påvirkning af jord, grundvand og overfladevand

Jord, grundvand og overfladevand er i forhold til udbringningsarealerne håndteret i generelle regler, hvilket skal lægges til grund for kommunens vurdering, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 6, 1. pkt. Dette afsnit omhandler derfor kun risikoen for tab fra anlægget til jord, grundvand og overflade.

Nørreballevej 13 ligger i et område med særlige drikkevandsinteresser og i nitrattfølsomt indvindingsområde - se Figur 6 på side 34.

Langeland Kommunes indsatsplan for grundvandsbeskyttelse fra oktober 2017 indeholder foranstaltninger, som beskriver de indsatser, kommunen vil iværksætte for at opnå en god beskyttelse af grundvandsressourcen. I forhold til husdyrbrug rettes fokus mod de lovpligtige tilsyn, hvor opmærksomheden skærpes mod, at håndtering og opbevaring af gødning, olie og brændstoffer sker på en hensigtsmæssig måde, at vaskepladser er indrettet på en hensigtsmæssig måde og ved registrering af brønde og borer.

Svendborg Kommune fører tilsyn på større husdyrbrug på Langeland. I henhold til miljøtilsynsbekendtgørelsen vil Nørreballevej 13 som minimum modtage tilsyn hvert tredje år.

Ansøger har konkluderet, at idet gyllekanaler, gyllerør, fortank og gyllebeholdere er udført af stabile og tætte materialer, vil der ikke være væsentlig direkte eller indirekte indvirkning på jordarealer, jordbund eller vand fra ejendommen.

Det er beskrevet andetsteds i godkendelsen, at der ikke findes vaskeplads eller borer på ejendommen, og at der ikke håndteres traktordiesel eller pesticider.

Svendborg Kommune vurderer, at idet der er foretaget de krævede beregninger og vurderinger på forureningsmæssige faktorer for anlægget, skulle risikoen for forurening af grundvandet være håndteret.

Lugt

Den primære kilde til lugt fra dyrehold er lugtmission fra stalde. Der vil også kunne forekomme lugt fra gødningsopbevaringsanlæg og ved udbringning af gødning. Der foreligger dog kun data og modeller, der kan beregne lugtbelastningen fra stalde til omgivelserne. Det betyder, at lugtgener fra gødningsopbevaringsanlæg og fra udbringning af husdyrgødning primært reguleres ved generelle regler om bl.a. flydelag/overdækning af gyllebeholdere samt regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Lugtmissionen fra staldanlægget beregnes ud fra produktionsarealets størrelse i m² og de fastsatte emissionsfaktorer for dyretypen og staldsystemet med fradrag for effekten af eventuelle lugtreducerende tiltag. Lugtbelastningen i omgivelserne angives ved modelberegnete geneafstande og tilhørende genekriterier. Afstanden til naboer skal således

være længere end de beregnede geneafstande, for at genekriterierne kan overholdes, og lugt fra staldanlægget vurderes til ikke at medføre en væsentlig påvirkning af omgivelserne.

Beregningen af geneafstandene foretages både efter FMK-modellen⁶ og Miljøstyrelsens lugtmodel (NY)⁷. Geneafstanden fastsættes på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to modeller. FMK-modellen er en simpel statistisk beregning uden korrektion for ventilationsforhold, vindforhold m.m. NY model tager udgangspunkt i standard stalde, normal ventilation og standardomgivelser, og der korrigeres for vindretning samt eventuel lugt fra andre husdyrbrug. De beregnede geneafstande reduceres således, hvis husdyrbruget er placeret nord for de omkringboende. Omvendt forøges geneafstandene, hvis der ligger andre større husdyrbrug tæt på beboelserne, dvs. der indregnes kumulation.

Der er for hver beregningsmodel fastsat tilhørende genekriterier. Genekriterierne er fastlagt for følgende kategorier af boliger: enkeltboliger, boliger i samlet bebyggelse/lokalplanlagt boligområde m.v. og nuværende eller fremtidigt byzone/sommerhusområde. Beboelsesbygninger på ejendomme med landbrugspligt efter landbrugslovens regler samt beboelsesbygninger, der ejes af driftsherren for det ansøgte anlæg, er ikke omfattet af krav til lugtbelastning og indgår derfor ikke ved opgørelsen af enkeltbolig og bolig i samlet bebyggelse.

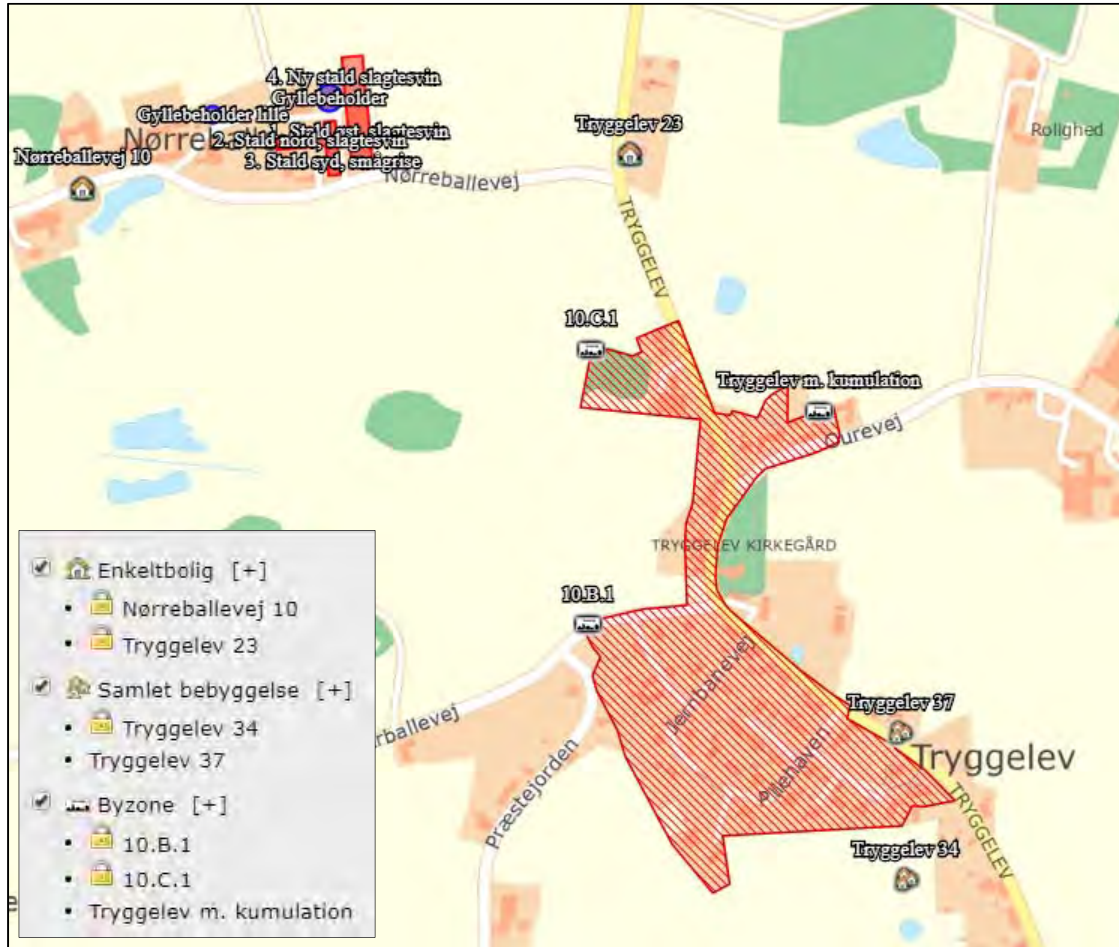
Ansøger har beskrevet, at der anvendes ugentlig udslusning af gylle som lugtreducerende tiltag i den eksisterende Stald øst (nr. 1) og den ansøgte Ny stald (nr. 4) med en effekt på 20 % lugtreduktion. Dette tiltag er optaget på Miljøstyrelsens Teknologiliste. Det fremgår heraf, at konceptet kan anvendes i slagtesvinestalde med fulldrænede gulve og rørudslusning som gyllesystem. Er dette opfyldt, kan 20 % lugtreduktion opnås, hvis gyllen udsluses ugentligt i forhold til udslusning hver 6. uge. Svendborg Kommune vurderer, at lugtemissionen fra ejendommen er beregnet korrekt og stiller vilkår om anvendelse af hyppig gylleudslusning.

Lugtspredningen i omgivelserne og geneafstandene for den ansøgte produktion på Nørreballevej 13 er beregnet i det digitale ansøgningssystem for hver af de tre kategorier af nabobeboelser. Alle lugtkilder og beregningspunkter fremgår af oversigtskortet fra ansøgningssystemet (Figur 17 på side 60). Svendborg Kommune vurderer, at de relevante beboelser og områder er korrekt udpeget, og det er angivet, om der skal indregnes kumulation. Indenfor 300 m af den nordøstlige del af Tryggelev byzone ligger et husdyrbrug (Ourevej 8), som har godkendelse til et dyrehold, der forårsager en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Det er derfor korrekt at indregne kumulation fra 1 andet husdyrbrug ved dette punkt, hvorved geneafstanden her forøges med 10 %.

⁶ *Beskrevet i "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK 2. udgave maj 2002".*

⁷ *I henhold til "Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug, december 2006, Skov- og Naturstyrelsen" med standardiseret OML-beregning (Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller).*

Figur 17. Kort fra husdyrgodkendelse.dk med placering af punkter, hvortil lugtpåvirkningen er beregnet

I det følgende skema (Tabel 12), der viser resultatet af lugtberegningen, er geneafstandene sammenlignet med gennemsnitsafstandene fra et vægtet lugtcentrum på husdyrbruget til nærmeste punkt hos de omkringboende eller ved byzonegrænsen. Det fremgår af skemaet, at lugtgenekriteriet er overholdt i forhold til enkeltboliger og samlet bebyggelse, idet den vægtede gennemsnitsafstand er længere end geneafstanden. Derimod overholdes husdyrbruglovens lugtgenekriterier ikke i forhold til alle tre punkter ved byzonegrænsen til Tryggelev By (rød markering). Lugtemissionen øges samtidig i forhold til nudrift. For alle beregningspunkterne gælder, at geneafstandene efter "NY model" beregner de længste geneafstande.

Tabel 12. Resultat af lugtberegning fra ansøgningsskemaet i husdyrgodkendelse.dk

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Nørreballevej 10	0	NY	288,7	288,7	289,1	Ja
Tryggelev 23	0	NY	288,7	288,7	308,8	Ja
Tryggelev 34	0	NY	592,5	533,2	1009,9	Ja
Tryggelev 37	0	NY	592,5	533,2	885,4	Ja
10.B.1	0	NY	773,5	734,8	600,7	Nej
10.C.1	0	NY	773,5	734,8	363,4	Nej
Tryggelev (m) kumulation	1	NY	773,5	821,9	596,3	Nej

Af detaljerne for lugtberegningen (Tabel 13) ses det, at geneafstandene ikke er overholdt fra flere staldafsnit til punktet 10.C.1 beliggende tættest på Nørreballevej 13 både efter "NY model" og FMK-modellen. Ved de to andre byzone-punkter er geneafstandene beregnet efter FMK-modellen overholdt.

Tabel 13. Detaljer fra lugtberegning til nærmeste byzonegrænse (Tryggelev)

10.C.1	0	NY	773,5	734,8	363,4	Nej
Staldnavn:		NY (ansøgt)	347,9	330,5	341,2	Ja
1. Stald øst, slagtesvin		NY (nudrift)	414,5	393,8	-	-
		FMK (ansøgt)	315,7	315,7	341,2	Ja
		FMK (nudrift)	353	353	-	-
+ Staldnavn:		NY (ansøgt)	393,7	374	341,4	Nej
3. Stald syd, smågrise		NY (nudrift)	461,2	438,2	-	-
		FMK (ansøgt)	372,4	372,4	341,4	Nej
		FMK (nudrift)	404,5	404,5	-	-
+ Staldnavn:		NY (ansøgt)	565,5	537,2	352,9	Nej
2. Stald nord, slagtesvin		NY (nudrift)	623,2	592	-	-
		FMK (ansøgt)	484,3	484,3	355	Nej
		FMK (nudrift)	506,4	506,4	-	-
+ Staldnavn:		NY (ansøgt)	773,5	734,8	363,4	Nej
4. Ny stald slagtesvin		NY (nudrift)	623,2	592	-	-
		FMK (ansøgt)	564,9	564,9	363,4	Nej
		FMK (nudrift)	506,4	506,4	-	-

Når husdyrbruglovens genekriterier ikke kan overholdes, og lugtemissionen samtidig øges i forhold til nudrift, vil der ifølge Miljøstyrelsens vejledning være tale om, at husdyrproduktionen som udgangspunkt medfører en væsentlig påvirkning af omgivelserne, og der bør derfor meddeles afslag på ansøgningen om udvidelse af husdyrproduktionen.

Det fremgår dog af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, at ansøger har mulighed for at lade ansøgningssystemets standardiserede spredningsmodel erstattes af en konkret spredningsberegning med OML-modellen (Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodel). Udgangspunktet er, at det kun er ansøgningsystemets beregninger efter den "Ny model", der direkte kan erstattes af en konkret OML-beregning. Kun ved meget afvigende ventilationsforhold i forhold til almindelig praksis kan en beregning efter FMK-modellen erstattes af en konkret OML-beregning.

I dette tilfælde er hverken "NY model" eller FMK-modellen overholdt, hvorfor der skal være meget afvigende ventilationsforhold, for at beregninger med OML-modellen kan anvendes.

Ansøger har derfor valgt at foretage konkrete OML-beregninger med følgende tiltag for at ændre ventilationsforholdene: forhøjelse af alle afkast på de eksisterende stalde og den nye stald med 1,5 – 2,5 m og isætning af miljøkryds (ensretter) i alle 26 afkast. Effekten af højere afkast på lugtkoncentrationen i omgivelserne vil typisk være størst i de nære omgivelser, men vil også have effekt over større afstande. Dertil betyder indsættelse af miljøkryds, at afkasthastigheden øges med ca. 40 %, hvorved der sker en større opblanding af luften fra staldene.

Placering af afkast, lugtcentrum, beregningsforudsætninger m.v. fremgår af ansøgers rapport med gennemgang af OML-beregningerne, jf. Bilag 4. Ansøgers oplysninger om OML-beregningerne. Resultatfiler fra beregningerne er medtaget i Bilag 5 – 7.

Formålet med at erstatte standard lugtberegningerne efter "NY-model" og FMK-modellen med en konkret OML-beregning er at give et mere retvisende billede af de faktiske lugtspredningsforhold i det konkrete projekt. Det vil blandt andet sige, at væsentlige virkemidler samt vind- og terrænforhold inddrages i lugtberegningen, og at den konkrete virkning heraf kan beregnes.

Ifølge klagenævnets praksis⁸ skal kommunen vurdere, hvorvidt OML-beregningen giver et retvisende billede af de faktiske forhold. Svendborg Kommunes vurdering af de gennemførte OML-beregninger og resultater fremgår af Bilag 8. Lugt – Vurdering af OML-beregning. Kommunen skal desuden vurdere, hvorvidt den kortere geneafstand vil kunne opnås i praksis. Det betyder, at ventilationsforholdene i det ansøgte projekt skal medføre, at der åbentlyst vil være en kortere geneafstand end beregnet ud fra FMK-modellen. Der er i vedlagte Bilag 9. Lugt – Vurdering af OML-beregning i praksis gennemført en konkret vurdering af ventilationsforholdene, og det er konkluderet, at FMK-modellens beregning kan erstattes af en konkret OML-beregning.

OML-beregningerne viser, at husdyrbruglovens lugtgenekriterier kan overholdes ved byzonegrænsen (Tryggelev By) også i det område, hvor lugtbelastning fra et andet husdyrbrug skal inddrages.

⁸ NMK-132-00750 Afgørelse i sag om miljøgodkendelse af et svinebrug på en ejendom beliggende i Svendborg Kommune. Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af d. 27. juni 2017.

Samlet er det Svendborg Kommunes vurdering, at OML-beregningens resultater kan opnås i praksis under forudsætning af, at der stilles vilkår til placering og indretning af ventilationssystemets afkast og om anvendelse af maksimal ventilationskapacitet og indre diameter. Kommunen stiller desuden vilkår om dokumentation for overholdelse af lugtgenekriterierne og lugtreducerende tiltag ved væsentlige lugtgener.

Fastsættelse af vilkår:

5. Hyppig gylleudslusning						
Gyllen i gyllekanalerne i 1. Stald øst og 4. Ny stald skal udsluses mindst hver 7. dag.						
Udslusning af gylle skal foretages mellem kl. 8 og 16 og må ikke foretages på lørdage eller søn- og helligdage.						
Der skal føres logbog over, at hyppigheden af udslusningen udføres i overensstemmelse med vilkåret, dvs. mindst en gang om ugen. Registreringen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende.						
10. Lugt						
Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at husdyrbruglovens lugtgenekriterier kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt, og skal foretages efter en metode, som er godkendt af Miljøstyrelsen eller efter en metode anvist af tilsynsmyndigheden.						
Hvis dokumentationen viser, at husdyrbruget medfører væsentlige lugtgener, skal husdyrbruget gennemføre lugtreducerende foranstaltninger, der sikrer, at husdyrbruglovens lugtgenekriterier overholdes.						
De lugtreducerende foranstaltninger skal accepteres af tilsynsmyndigheden inden etablering.						
11. Fastholdelse af forudsætninger for OML-beregning						
Der skal etableres i alt 26 afkast på de eksisterende og den nye stald, og afkastene skal placeres, som det fremgår af redegørelsen for den gennemførte OML-beregning.						
Ventilationssystemets afkast skal indrettes på følgende måde:						
Stald	Dyretype og staldsystem	Antal afkast	Afkast nr.	Afkasthøjde over terræn (m)	Indre diameter** (m)	Ydre diameter*** (m)
Nr. 1 Stald øst	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	12	5-1 – 5-12	8,5	0,51	0,61
Nr. 2 Stald nord	Slagtesvin Delvis spaltegulv*	1	1-1	8,0	0,51	0,61
		2	2, 2-2	7,5		
		1	3-1	8,0		
Nr. 3 Stald syd	Smågrise To-klimastald, delvis spaltegulv	2	4-1 – 4-2	8,0	0,68	0,81
Nr. 4 Ny stald	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	8	6-1 – 6-8	8,5	0,51	0,61
*25-49% og 50-75% fast gulv						
**korrigeret indre diameter som følge af miljøkryds						
***Ydre diameter er fast i hele afkastets længde						

Der må i de enkelte staldafsnit anvendes følgende ventilationsydelse:

Stald	Dyretype og staldsystem	Antal afkast	Afkast nr.	Maksimal ventilationsydelse pr. afkast (m ³ /time)
Nr. 1 Stald øst	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	12	5-1 – 5-12	11.500
Nr. 2 Stald nord	Slagtesvin Delvis spaltegulv*	1	1	15.000
		2	2, 2-2	
		1	3-1	
Nr. 3 Stald syd	Smågrise To-klimastald, delvis spaltegulv	2	4-1	18.000
			4-2	24.000
Nr. 4 Ny stald	Slagtesvin Drænet gulv + spalter (33%/67%)	8	6-1 – 6-8	14.500

*25-49% og 50-75% fast gulv

Alle ventilationsafkast skal indrettes med miljøkryds, inden der sættes dyr i det nye staldanlæg.

Inden, der sættes dyr i det nye staldanlæg, skal der sendes en redegørelse til Svendborg Kommune, med dokumentation for følgende:

- Antal ventilationsafkast på den nye stald.
- Afkasthøjde for alle afkast.
- Indre og ydre diameter for alle afkast, herunder at den ydre diameter er fast i hele afkastets længde.
- Maksimal ventilationskapacitet for alle staldafsnit.
- Etablering af miljøkryds i alle ventilationsafkast.

Dokumentationen kan tage udgangspunkt i leverandøroplysninger.

Der skal etableres hyppig gylleudslusning i stald 1 og 4 til begrænsning af lugt fra det samlede staldanlæg.

Støj

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra husdyrbrug skal håndteres og vurderes i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger om "Ekstern støj". Det betyder bl.a., at der i miljøgodkendelsen skal fastsættes støjgrænser, der sikrer, at omgivelserne ikke belastes med støj, der er større end støjgrænserne. Samtidig skal der gennemføres en vurdering af, om de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne vurdering tager udgangspunkt i ansøgers oplysninger om *støjemissionen*, og Svendborg Kommunes orienterende beregning af *støjimmissionen* (støjbelastning) i de nærmeste omgivelser.

Emissionen bestemmes med udgangspunkt i oplysninger om de væsentligste støjkloder herunder placering, kildestyrke, driftstid, afskærmning mv. Immissionen bestemmes ved beregning med udgangspunkt i emission, afskærmning, afstandsdæmpning mv.

Støj fra husdyrbrug forekommer dels fra selve driften og dels fra transport til og fra ejendommen. Det betyder, at driftsstøjen inkluderer støj fra stationære støjkloder og fra den interne transport på ejendommen.

Støjgrænser

Husdyrbruget på Nørreballevej 13 er placeret i det åbne land. Nærmeste byzone-område og lokalplanområde ligger henholdsvis ca. 300 sydøst for og 400m nord for staldanlægget. Byzonen omfatter boliger mv. i Tryggelev. Lokalplanområdet er omfattet af lokalplan 116, der er udlagt til område for solceller. Da solcelleanlægget ikke betragtes som støjfølsomt er det Svendborg Kommunes vurdering, at der i forhold til husdyrbrugets drift udelukkende skal fastsættes støjgrænser for byzone og enkeltboliger i det åbne land.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984, bør støj fra landbrugsdrift ikke være større ved boliger i det åbne land og ved byzone end de grænseværdier, der er vist i den efterfølgende Tabel 14.

Tabel 14. Vejledende støjgrænser – Miljøstyrelsens Vejledning 5/1984

Område	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07 Maksimalværdi
	Enkeltbolig i det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
Byzone	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Svendborg Kommune vurderer, at der skal stilles vilkår om, at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser skal overholdes.

Støj-emission

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten redegjort for støj-emissionen ved at oplyse om de primære støjkluder og kildernes driftstid og placering. Der er tale om følgende kilder:

- Ventilationsanlæg
- Foderblanding
- Udfodring
- Kornblæsere
- Gyllepumpe fra fortank til gyllebeholder

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at støjkluder, der er placeret indendørs i lukkede rum, ikke udgør væsentlige kilder, og at disse derfor kan udelades fra vurderingen af den eksterne støjbelastning. Foderblanding foregår i foderladen (bygning 8), som er indrettet med en port både mod nord og syd.

Porten mod nord må forventes at være lukket, idet fodersiloerne er placeret på den nordlige side af laden. Mod syd kan porten stå åben, dog afskærmes portåbningen og en eventuel afgivelse af støj af de øvrige eksisterende bygninger. Det er derfor Svendborg Kommunes vurdering, at støj fra foderladen ikke udgør en væsentlig støjkilde, og denne udelades derfor i

den videre vurdering af husdyrbrugets støjpåvirkning af omgivelserne. Udfodring foregår i de lukkede staldanlæg og udelades derfor også af den videre vurdering.

Svendborg Kommune vurderer dog, at fyldning af lastbiler med gylle, der flyttes til andre ejendomme, er en væsentlig støjkilde, som skal indgå i vurderingen af støj. Ansøger har på baggrund af Svendborg Kommunes vurdering ændret angivelsen af væsentlige støjkilder til følgende kilder:

- Ventilation
- Blæsere til korntørring (3 stk.)
- Mølleri
- Gyllepumpning henholdsvis drevet af traktor (udlægger) og lastbil (flytning af gylle)
- Indblæsning af foder

Blæsere til korntørring er placeret nord for kornsiloerne og mod vest i forhold til kornlageret i foderladen. Det er supplerende oplyst, at gyllepumpen fra fortank til gyllebeholder er placeret i fortanken og er eldrevet. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at der ikke er tale om en væsentlig støjkilde, og denne udelades derfor af den efterfølgende vurdering.

Det er oplyst, at møllерiet er placeret i foderladen. Med baggrund i den tidligere vurdering af portåbningernes betydning for afgivelsen af støj vurderer Svendborg Kommune, at møllерiet skal betragtes som en indendørs støjkilde, og at denne udelades af vurderingen af støjbelastningen. Placeringen af kilderne fremgår af det efterfølgende oversigtskort i Figur 18.

Figur 18. Placering af støjkilder. 1. ventilationsanlæg, 2. korntørringsanlæg, 3. mølleri, 4. gyllepumpning, 5. indblæsning af foder

Den interne transport består af transporter, der kører til og fra ejendommen. Transporterne kan opdeles i lastbiltransporter med foder, dyr, gylle og affald og traktortransporter med korn i høst. Som gennemsnit over et år har ansøger oplyst, at der kan forventes i alt ca. 520 transporter (én transport omfatter både til- og frakørsel). I hverdage kan der i gennemsnit forventes ca. 1 transport pr. dag. Flytning af gylle vil forekomme ca. 2 dage om året – og der vil på disse to dage kunne forventes ca. 75 lastbil-transporter. Korn høstes i sensommer/efterår over en kortere periode. Det er Svendborg Kommunes vurdering, at dette typisk foregår over 1-2 uger. Ved høst over én uge vil det svare til ca. 20 korntransporter pr. dag.

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at det begrænsede antal kørsler til og fra ejendommen i hverdagen vil være uden betydning for den samlede støjbelastning fra husdyrbruget. Ved flytning af gylle og høst kan den interne transport sandsynligvis give anledning til et mindre støjbidrag. Der er dog tale om en forholdsvis begrænset periode, og Svendborg Kommune vurderer derfor, at støjbidraget fra intern transport kan udelades af den samlede vurdering af støjbelastningen i omgivelserne.

Støj-immission

Med udgangspunkt i de væsentligste støjkloder, placeringen og driften af disse har Svendborg Kommune gennemført en orienterende beregning af støjbelastningen i de punkter, der fremgår af det efterfølgende oversigtskort (Figur 19).

Figur 19. Beregningspunkter. R1:Nørreballevej 11A, R2:Nørreballevej 10, R3:Tryggelev (vej), R4:Tryggelev (Byzone).

Beregningspunkt R1 er en landbrugsejendom, som i støjmæssig sammenhæng skal inddrages.

Beregningen er gennemført med Svendborg Kommunes støjberegningsværktøj, der er udarbejdet af det tidligere Grontmij/Carl Bro, som akkrediteret støjrådgiver.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at den gennemførte beregning af anlæggets støjbelastning i omgivelserne kan sidestilles med en orienterende støjmåling. Beregningen kan

derfor udelukkende anvendes til at vurdere, om der er behov for en egentlig støjdokumentation "Miljømåling – ekstern støj" efter gældende bekendtgørelser og vejledninger. En sådan dokumentation kan udelades, hvis det med stor sandsynlighed kan fastslås, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Beregningsforudsætninger fremgår af vedlagte Bilag 10. Støjberegninger, og resultatet af den gennemførte beregning fremgår af den efterfølgende Tabel 15.

Tabel 15. Beregningsresultat uden støjreducerende tiltag

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Nørreballevej 11A	50 (55)	50 (55)	50 (55)
R2	Nørreballevej 10	41 (46)	40 (45)	40 (45)
R4	Tryggelev 21	39 (44)	38 (43)	38 (43)
	Støjgrænser	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
R3	Tryggelev (byzone)	31 (36)	28 (33)	28 (33)

Det skønnes, at beregningerne er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB(A). Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes – og at en egentlig støjdokumentation kan undlades - skal resultatet plus usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser. Tal i parentes angiver beregningsresultatet plus usikkerheden

Under hensyntagen til usikkerheden på beregningerne fremgår det, at de fastsatte støjgrænser overholdes i dagperioden. I aftenperioden overholdes de fastsatte støjgrænser ikke ved boligen på Nørreballevej 11A, og i natperioden overholdes de fastsatte støjgrænser ikke ved de tre enkeltliggende boliger svarende til R1, R2 og R4. Tal fremhævet med rødt i ovenstående Tabel 15 angiver, at de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed ikke kan overholdes. Beregningerne er gennemført ud fra forudsætningen om, at alle kilder er i drift indenfor samme referenceperiode. De mest betydende kilder er blæsere til korntørring og gyllepumpning til udlægger.

Støjdæmpning og resultat

Det fremgår af Miljøstyrelsens vejledning⁹, at korntørringsanlæg kan give betydelige støjulemper, og at det kan komme på tale at stille krav om, at støj fra visse tekniske installationer

⁹ Vejledning nr. 5/1984. Ekstern støj fra virksomheder

på landbrugsejendomme holdes på et rimeligt lavt niveau. Det fremgår desuden af vejledningen, at hvis der er tale om aktiviteter, der er stærkt sæsonbetonede kan det overvejes, hvorvidt det vil være rimeligt, at fastsætte støjgrænser, der er højere end Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser. I vurderingen heraf vil det bl.a. være relevant at inddrage tidspunktet på døgnet og årstiden for aktiviteten, nærheden og omfanget af boliger, der påvirkes med støj, samt om udgifterne til støjdæmpning står i rimeligt forhold til den periode, hvor kilden er i drift.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i marts 2019¹⁰ udtalt, at det forhold, at korntørring er en sæsonbetinget aktivitet ikke betyder, at virksomhedens støjforhold ikke kan reguleres.

På baggrund af Miljøstyrelsens vejledning og klagenævnets praksis er det Svendborg Kommunes vurdering, at det skal undersøges, hvorvidt støjen fra husdyrbruget på Nørreballevej 13 kan reduceres sådan, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

På baggrund af den gennemførte orienterende støjberegning har Svendborg Kommune foretaget en vurdering af effekten af en række støjdæpende foranstaltninger som angivet i den efterfølgende Tabel 16:

Tabel 16. Støjdæpende foranstaltninger

Støjkilde	Støjdæpende foranstaltning
Korntørring	Etablering af afskærmning/bulderhus foran alle kornblæsere.
Korntørring	Drift af blæser mod vest må ikke forekomme indenfor samme referenceperiode, som de to blæsere mod nord – og omvendt.
Gyllepumpe (udlægning)	Må forekomme i perioden fra kl. 07.00-22.00

Resultatet af ovenstående støjdæpende foranstaltninger fremgår af de efterfølgende Tabel 17, Tabel 18 og Tabel 19 – og beregningsforudsætningerne fremgår af Bilag 10. Støjberegninger.

¹⁰ Sag nr. 18/05161 tidligere NMK-10-01332. Stadfæstelse af påbud i sag om støj fra korntørringsanlæg i Thisted kommune

Driftsituation nr. 1.

Blæser mod vest er afskærmet og i drift om natten. Gylleudlægning og de to blæsere mod nord er ikke i drift i nattimerne.

Tabel 17. Driftsituation 1

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Nørreballevej 11A	42 (47)	39 (44)	39 (44)
R2	Nørreballevej 10	33 (38)	33 (38)	33 (38)
R4	Tryggelev 21	34 (39)	30 (35)	30 (35)
	Støjgrænser	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
R3	Tryggelev (byzone)	31 (36)	28 (33)	28 (33)

Driftsituation nr. 2

Blæsere mod nord er afskærmet og i drift om natten. Gylleudlægger og blæser mod vest er ikke i drift om natten.

Tabel 18. Driftsituation 2

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Nørreballevej 11A	41 (46)	39(44)	39 (44)
R2	Nørreballevej 10	35 (40)	32 (37)	32 (37)
R4	Tryggelev 21	35 (40)	31 (36)	31 (36)
	Støjrgænser	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
R3	Tryggelev (byzone)	31 (36)	28 (33)	28 (33)

Driftssituation nr. 3

Alle blæsere er i drift samtidig i nattimerne og afskærmes med et "bulderhus" og kildestyrken er ikke større end 79 dB(A). Gylleudlægger er ikke i drift i nattimerne samtidig med blæsere.

Tabel 19. Driftssituation 3

	Beregningspunkt	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)
	Støjgrænser	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)
R1	Nørreballevej 11A	41 (46)	38(43)	38 (43)
R2	Nørreballevej 10	35 (40)	32 (37)	32 (37)
R4	Tryggelev 21	34 (39)	30 (35)	30 (35)
	Støjgrænser	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)
R3	Tryggelev (byzone)	31 (36)	28 (33)	28 (33)

Når beregningsresultatet plus usikkerheden på 5 dB(A) betragtes i alle 3 driftssituationer fremgår det, at ved nærmeste nabo mod vest (Nørreballevej 11A) er støjbelastningen 3-4 dB(A) større end støjgrænsen 40 dB(A).

Det fremgår af beregningerne, at ventilationsanlæggets støjbidrag har betydning for den samlede støjbelastning i nattimerne. Ansøger har oplyst, at ventilationsanlægget er frekvensstyret, og at det i perioder med lav temperatur kun kører med begrænset eller ingen aktivitet. Svendborg Kommune vurderer på den baggrund, at den gennemførte beregning overestimerer støjbidraget fra ventilationsanlægget i natperioden. Hvis der ses bort fra ventilationsanlæggets støjbidrag vil støjbelastningen (inkl. usikkerheden) ved boligen på Nørreballevej 11A være 1-2 d(A) større end støjgrænsen på 40 dB(A), når driftssituation 1 og 2 betragtes, og i driftssituation 3 kan støjgrænserne overholdes.

I perioder, hvor korntørringsanlægget og gylleudlægning ikke er i drift i nattetimerne vil de fastsatte støjgrænser med stor sandsynlighed overholdes.

Svendborg Kommune vurderer, at ovenstående redegørelse viser, at støjbelastningen fra husdyrbruget kan reduceres væsentligt med de beskrevne tiltag, og at det særligt har betydning for belastningen i de mest støjfølsomme perioder (nat/aften). Endelig er det muligt at gennemføre flere af de støjdæmpende tiltag uden større omkostninger, idet afskærmning f.eks. kan gennemføres med halmballer, og regulering af driftstidspunkter kan gennemføres vha. ændrede rutiner.

Som beskrevet tidligere er der risiko for, at de fastsatte støjgrænser kan overskrides med ca. 1-2 dB(A) i nattimerne, når driftssituation 1 og 2 anvendes. Det giver anledning til, at det bør overvejes, hvorvidt der skal fastsættes støjgrænser, der er større end Miljøstyrelsens

vejledende støjgrænser. Der vil i givet fald være tale om et tillæg til støjgrænserne i størrelsesordenen 1-2dB(A) i en periode på ca. 14 dage (- under høst).

Det er Svendborg Kommunes vurdering, at korntørringsanlæggets drift i høsten sandsynligvis foregår i sensommeren (aug/sept), hvor det må forventes, at de omkringboende i et vist omfang stadig opholder sig udenfor eller har vinduer åbne. Samtidig er den nærmeste nabo mod vest placeret forholdsvis tæt på én af blæserne. Endelig er det Svendborg Kommunes vurdering, at et tillæg til de vejledende støjgrænser kun bør ske på baggrund af en egentlig støjdokumentation – særligt når der er tale om et muligt tillæg til den mest støjfølsomme periode.

Med udgangspunkt i ovenstående vurderer Svendborg Kommune, at der ikke skal meddeles tillæg til de fastsatte støjgrænser i høstperioden.

Da der er tale om en meget begrænset overskridelse på 1-2dB(A), som ligger indenfor en skønnet usikkerhed, er det Svendborg Kommunes vurdering, at der er en vis sandsynlighed for, at en egentlig støjdokumentation vil vise, at de fastsatte støjgrænser overholdes. Derfor accepterer Svendborg Kommune den støjdæmpede og reducerede drift af blæserne i natperioden. Dog stilles der vilkår om, at første gang, der gennemføres en akkrediteret kontrol af, om de fastsatte støjgrænser overholdes, skal denne betragtes uden hensyntagen til usikkerheden – så det sikres, at hensynet mellem virksomhed og de omkringboende varetages.

På baggrund af ovenstående fastsættes der følgende vilkår samt et generelt vilkår om muligheden for at foretage kontrol af de fastsatte støjgrænser:

Fastsættelse af vilkår:

12. Støj				
Husdyrbrugets samlede bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A) og målt i ethvert punkt ved naboer eller deres opholdsarealer må ikke overstige følgende værdier:				
Område	Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
Enkeltbolig i det åbne land	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)
Byzone	45 dB(A)	40 dB(A)	35 dB(A)	50 dB(A)

Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (referencelydtrykket 20 µPa). Tallene i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

Gyllepumpning til udlægger må foregå alle dage i perioden fra kl. 07.00-22.00.

Alle blæsere til korntørring må være i drift alle dage i perioden fra kl. 07.00-22.00, under forudsætning af, at der anvendes afskærmning enten i form af skærm eller bulderhus.

Blæsere til korntørringsanlægget må alle dage i perioden fra 22.00-07.00 være i drift på én af følgende måder:

- Drift af afskærmet blæser mod vest – ingen drift af blæsere mod nord indenfor samme referenceperiode.
- Drift af afskærmet blæser mod nord – ingen drift af blæser mod vest indefor samme referenceperiode.
- Samtidig drift af alle blæsere og afskærmning med bulderhus svarende til, at blæsernes kildestyrke reduceres til 79dB(A).

Afskærmning skal udformes i støjdæmpende materiale med en tyngde svarende til 10 kg/m².

Etablering af en skærm i form af f.eks. halmballer skal placeres maksimalt 1 m fra blæseren, og skal være minimum ½ m højere og bredere end selve blæseren (hele kassen)

Etablering af bulderhus skal omfatte hele blæseren, og det skal efterfølgende dokumenteres, at kildestyrken på hver af korn tørringsanlæggets blæsere maksimalt er 79 dB(A). Dokumentationen skal udføres i henhold til Miljøstyrelsens gældende vejledninger og lovgivning for udførelse af en "Miljømåling - ekstern støj". Målingen skal være udført af et akkrediteret firma eller person, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj".

Der skal føres journal for driften af blæsere til korn tørringsanlægget i perioden 22.00-07.00. Journalen skal indeholde oplysning om, hvilke blæsere, der har været i drift på hvilke dage. Journalen skal kunne fremvises ved tilsyn og skal opbevares for de seneste 5 år.

Der skal føres journal for afvigelser i driftstidspunktet for gyllepumpning til udlægger. Journalen skal angive dato, årsag og omfang af afvigelse. Journalen skal kunne fremvises ved tilsyn og skal opbevares for de seneste 5 år.

Et forslag til journal for de nævnte støjkloder, skal sendes til tilsynsmyndighedens accept senest 1 måned efter meddelelsen af denne miljøgodkendelse.

Hvis tilsynsmyndigheden anser det for nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes. Denne dokumentation kan dog kun kræves én gang årligt. Første gang dokumentationen af driften i natperioden foretages skal resultatet betragtes uden hensyntagen til usikkerheden.

Dokumentationen skal foretages i form af målinger eller beregninger efter Miljøstyrelsens retningslinier.

Målinger/beregningerne skal udføres af en person eller et firma, der er at finde på Miljøstyrelsens sidst reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre Miljømåling – ekstern støj.

Målinger/beregninger skal udføres efter Miljøstyrelsens vejledninger om beregning og målinger af ekstern støj fra virksomheder (Vejledning nr. 5/1984 – Ekstern støj virksomheder, Vejledning nr. 6/1984 – Måling af ekstern støj fra virksomheder, Vejledning nr. 5/1993 – vejledning om beregning af ekstern støj fra virksomheder), og skal desuden være i overensstemmelse med Miljøstyrelsens gældende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer.

Hvis det kan konstateres, at de fastsatte støjgrænser ikke kan overholdes, skal der senest 2 mdr. efter at resultatet foreligger sendes en redegørelse for, hvordan støjen kan reduceres, så de fastsatte støjgrænser kan overholdes.

Redegørelsen skal indeholde en tidsplan for gennemførelse af eventuelle støjdæmpende foranstaltninger, og et økonomisk overslag over de foreslåede ændringer.

Rystelser

Ansøger forventer ikke, at produktionen vil give anledning til rystelser. Der er ingen maskintyper på ejendommen, der giver vibrationer. Husdyrbrugets staldanlæg er placeret minimum 110 m fra nabobeboelser.

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige gener i form af rystelser.

Transport

Gener for omgivelserne som følge af transport i forbindelse med landbrugsproduktion vil primært være støj, lugt og støv. Derudover kan der opstå gener som følge af spild på veje, langsomt kørende trafik, tung trafik i landsbyer og ad mindre veje m.v. – faktorer som kan påvirke trafiksikkerheden for borgere i området. Lugtgener vil oftest kun forekomme ved gyllekørsel. Støvgener vil primært være et problem ved kørsel på grus- og markveje, og hvis nabobeboelserne ligger tæt ved kørselsvejen. Støjgener vil sandsynligvis opleves som værende mest generende i aften- og i de tidlige morgentimer.

Som grundlag for vurderingen af gener forbundet med transport er det relevant at kortlægge den eventuelt øgede trafik, typen af køretøjer samt, på hvilke tidspunkter transporterne finder sted.

Ansøger har markeret til- og frakørselsveje på situationsplanen og redegjort for den skønnede udvikling i transportbehovet til og fra ejendommen efter den ansøgte udvidelse i forhold til nudrift (Tabel 20). Desuden er tidspunkter for og varighed af transportopgaverne beskrevet. Det fremgår, at der forventes en stigning i det samlede antal transporter på ca. 30 %. Dette skyldes primært, at afhentning af slagtesvin til slagteri vil finde sted i gennemsnit to gange om ugen mod tidligere knap en gang om ugen, og at mængden af svinegylle øges med 50 %. Ifølge ansøger vil lastbiltransport fortsat udgøre halvdelen af transporterne.

Tabel 20. Anslået antal transporter med tunge køretøjer pr. år til og fra ejendommen

Transporttype	Nudrift	Ansøgt drift		
	Antal transporter pr. år	Antal transporter pr. år	Tidspunkt på døgnet	Hyppeghed/varighed
Lastbil				
Levering af tilskudsfoder	20	24	Dagtimerne	2 gange /måned à 30 minutter
Levering af sækkevarer	12	12	Dagtimerne	1 gang /måned à 30 minutter
Afhentning af døde dyr	52	52	Dagtimerne	1 gang/uge à 10 minutter
Levering af grise	52	52	Hele døgnet	1 gang/uge à 30 minutter
Afhentning til slagteri	42	104*	Dagtimerne	2 gange/uge à 60 minutter
Affaldsafhentning	26	26	Dagtimerne	Hver 2. uge
Traktor				
Gyllekørsel	100	150	Dagtimerne	Februar-oktober
Tilkørsel af korn i høst	100	100	Dagtimerne	I høst
Total	404	520		

*Oplyst antal i miljøkonsekvensrapport rettet, da slagtedyr afhentes ca. 2 gange om ugen.

I gennemsnit forventes ca. 10 transporter pr. uge, men reelt færre det meste af året, da tilkørsel af korn og til dels gyllekørsel er koncentreret til vækstsæsonen.

Udbringning af gylle er en transportopgave, som kan være til en del gene for omgivelserne. Det er i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at antallet af gylletransporter er søgt reduceret, idet halvdelen af den producerede gylle ikke køres med lastbil eller gyllevogn men pumpes direkte til udlæggermaskine i marken. Ansøger har desuden fokus på at begrænse tidsrummet for gylleudbringning og at sørge for rengøring af vejene efter udbringningen.

Den benyttede vejforbindelse mellem Nørreballevej 13 og ansøgers hjemadresse vil primært være ad Nørreballevej, Ristingevej og Harnbjergvej til Harnbjerggård. Ansøger har desuden beskrevet, at den vestlige tilkørsel til ejendommen benyttes af DAKA ca. 1 gang ugentligt i dagtimerne fra kl. 06. Derudover køres 40-50 læs korn med traktor i høst fra tidlig morgen til sen aften og op til 50 transporter med gylle med lastbil/traktor fortrinsvis i dagtimerne, eller evt. om aftenen, hvis det skønnes, at det er bedre at blive færdig end at fortsætte dagen efter.

Grusvejen går relativt tæt forbi den nærmeste nabo på Nørreballevej 11A, men da vejen kun benyttes til en mindre del af transporterne, og det er ejendommens "bagside" og ikke

beboelsen, der ligger tæt på grusvejen, vurderer Svendborg Kommune, at der ikke vil være væsentlig gene fra trafikken.

Generelt vurderer Svendborg Kommune på baggrund af beliggenheden af husdyrbruget i forhold til omboende samt antallet og karakteren af transporter, at transport til og fra husdyrbruget ikke vil give væsentlige gener for omboende.

Støv

Ansøger mener ikke, at der på ejendommen er kilder til væsentlige støvgener for omgivelserne, idet blanding af foder foregår indendørs.

Det gælder ifølge § 48 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at IE-husdyrbrug for at reducere støvemissioner fra staldanlæg skal reducere støvproduktionen fra foder og strøelse, anvende en metode til at binde støv i staldanlæggene eller behandle afgangsluft fra staldanlæggene ved hjælp af et luftrensningssystem.

Svendborg Kommune vurderer på baggrund af ansøgers oplysninger, at husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støvgener.

Idet støv fra staldene er indbefattet i generelle regler, stilles der ikke vilkår i godkendelsen om dette. For at fastholde ansøgers vurderinger ift. støv i omgivelserne stilles vilkår om støvreducerende tiltag, hvis der mod forventning skulle opstå gener for omgivelserne.

Fastsættelse af vilkår:

13. Støv

Husdyrbruget må ikke give anledning til støvgener udenfor ejendommens areal, der efter tilsynsmyndighedens vurdering er væsentlige.

Hvis der efter tilsynsmyndighedens vurdering opstår væsentlige støvgener, skal der foretages støvreducerende tiltag. Inden etablering skal disse tiltag accepteres af tilsynsmyndigheden.

Lys

Ansøger har beskrevet brugen af inden- og udendørs belysning, og angivet placeringen af udendørs lyskilder på situationsplanen (Bilag 2).

Lyset i staldene er tændt 8 timer om dagen og derudover 1 time ved fodring tidlig morgen og sen aften. Ingen lamper udenfor er tændt konstant, men lyset tændes og slukkes ved behov. Der er ikke opsat sensorer til styringen.

Svendborg Kommune vurderer, at den beskrevne anvendelse af lys i og omkring staldene ikke vil medføre væsentlige gener for omkringboende eller forbigående. Der er tale om lukkede stalde med små vinduer i siderne og uden lysplader i tagene. Selvom afstanden til nærmeste nabo mod vest er ned til ca. 100 m, vurderes det at placeringen af lyskilderne, den skærmende beplantning mod naboen og den forholdsvis begrænsede driftstid vil begrænse lyspåvirkningen uden for ejendommen. Der stilles derfor ikke vilkår om lyspåvirkning.

Skadedyr

Ansøger har beskrevet forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr i miljøkonsekvensrapporten.

Formålet med at bekæmpe skadedyr er bl.a., at der ved driften af husdyrbruget tages hensyn til omkringliggende beboelser. Den mest almindelige gene fra skadedyr er fluegener, men rotter og mus kan også udgøre en væsentlig gene.

Forebyggelse af fluegener kræver først og fremmest en hensigtsmæssig gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne med fjernelse af gødnings- og foderrester.

Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret rottebekæmper, f.eks. via den kommunale ordning.

For at fastholde ansøgers fokus på at minimere gener fra tilhold af skadedyr stiller Svendborg Kommune følgende vilkår.

Fastsættelse af vilkår:

14. Skadedyr og fluer

Der skal foretages en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af fluer på ejendommen. Bekæmpelsen skal være i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet (<http://agro.au.dk/myndighedsraadgivning/>).

Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Stalde, lagre og øvrige anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand og rimelig orden. Bekæmpelse af rotter skal ske i henhold til aftale med autoriseret skadedyrsbekæmper.

Spildevand

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet, at der ikke forekommer påfyldning og vask af marksprøjte eller vask af øvrige maskiner/redskaber på ejendommen. Der er derfor ikke etableret vaskeplads. Det er under sagsbehandlingen oplyst, at afløb fra den tidligere møddingsplads, der nu bruges som udleveringsplads for slagtesvin, ledes til fortank.

Der forekommer ikke sanitært spildevand fra personalefaciliteter.

Som beskrevet i afsnittet "Gødningsproduktion og -håndtering" er afløb fra tidligere møddingsplads og vaskevand fra staldene indregnet i gyllemængden og ledes til gyllebeholder.

Der er tagrender på alle bygninger. Ansøger ønsker, at tagvandet fra den nye staldbygning, ligesom tagvandet fra ca. 4.500 m² tagflader på eksisterende bygninger bortledes via dræn til Nørreballe Nor og derfra til havet. Hverken ansøger eller Svendborg/Langeland kommuner har konkret viden om drænsystemets præcise placering. Ud fra det ansøgte tagareal på 950 m² og en årlig standardregnmængde på 0,7 m³ pr. m² tagareal anslås den ekstra udledning til 665 m³ vand pr. år.

Svendborg Kommune vurderer, at der ikke kræves en dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3, hvis tagvandet via dræn syd for ejendommen ledes gennem åben kanal i sø/moseområde på vejen til Nørreballe Nor. Tilstanden af de § 3 beskyttede arealer vil ikke blive ændret i lovens forstand, når vandet ledes uden om naturområderne.

Svendborg Kommune gør opmærksom på, at tagvandet ikke må indeholde andre stoffer, end hvad der sædvanligvis tilføres regnvand i forbindelse med afstrømning fra tagarealer.

Sanitært spildevand fra stuehus eller personaletoiletter/-bad må ikke afledes til gyllebeholder.

Langeland Kommune er myndighed på spildevandsområdet, og har haft følgende bemærkninger til den oplyste håndtering af spildevand: ”Der skal ansøges om udledningstilladelse til Nørreballe Nor for tag- og eventuelt overfladevand fra ejendommen”.

Svendborg Kommune vurderer, at ansøgers beskrivelse af håndtering af vaskevand og tagvand/spildevand lever op til gældende lovgivning. Det kræver en udlednings- eller nedsivningstilladelse efter miljøbeskyttelseslovens¹⁶ § 28 at udlede tagvand. I forbindelse med ansøgning om byggetilladelse skal der derfor indsendes en redegørelse for afledning af tagvand og evt. overfladevand til dræn til Langeland Kommune.

Affald

Ansøger har redegjort for husdyrbrugets affaldsfraktioner og håndtering i miljøkonsekvensrapporten. Af situationsplanen fremgår placeringen af opbevarings- og afhentningssted for hhv. jernskrot og døde dyr. Da der ikke håndteres hverken olie eller kemi på ejendommen, forekommer der ikke restprodukter herfra. Det er beskrevet, at alt affald bortskaffes efter Langeland Kommunes affaldsregulativ.

Husdyrproduktionen er omfattet af affaldsbekendtgørelsen¹¹ og af Langeland Kommunes gældende regulativ for erhvervsaffald (https://langelandkommune.dk/Files/Files/Erhverv/Erhvervsaffald/Erhvervsaffaldregulativ_godkendt%20endelig%2013052019.pdf). Erhvervsaffaldsregulativet stiller vilkår vedrørende sortering og genanvendelse af affald med henblik på at sikre en miljømæssigt forsvarlig bortskaffelse med størst mulig ressourceudnyttelse. Erhvervsaffald fra husdyrbruget skal håndteres i overensstemmelse med dette regulativ og reglerne i affaldsbekendtgørelsen.

I regulativet står bestemmelser om opbevaring og bortskaffelse af diverse typer af affald, herunder medicinrester og kanyler.

Svendborg Kommune vurderer, at overholdes affaldsregulativet og vilkårene vedr. affald, vil affaldshåndteringen på ejendommen ikke medføre gener for omkringboende. Den beskrevne affaldsopbevaring, -håndtering og -bortskaffelse vurderes ikke at have væsentlig virkning på omgivelserne.

Håndtering af døde dyr på ejendommen er omfattet af reglerne i bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr¹², og det forudsættes, at disse regler bliver fulgt. Reglerne sigter primært mod at undgå smitterisiko fra døde dyr gennem krav til placering og indretning af afhentningspladser. Der stilles derfor vilkår om opbevaring af hensyn til omgivelserne.

Opbevaringen af affald skal ske på en sådan måde, at der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne, og der stilles vilkår om dette samt om dokumentation for bortskaffelsen.

¹¹ Bekendtgørelse om affald, nr. 224 af 8. marts 2019

¹² Bekendtgørelse nr. 558 af 1. juni 2011 om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr.

Fastsættelse af vilkår:

15. Affald/døde dyr

Døde dyr skal opbevares således, at de ikke giver anledning til væsentlige gener for omkringboende eller forbipasserende.

Både ikke-farligt og farligt affald skal opbevares på en måde, så der ikke er risiko for spredning af affaldsfraktionerne på ejendommen og sådan, at der ikke kan ske forurening af jord, grundvand eller overfladevand.

Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

IE- husdyrbrug

I den nyeste husdyrgodkendelsesbekendtgørelse (nr. 1261 af 29. november 2019 – der trådte i kraft den 1. januar 2020) har Miljø- og Fødevareministeriet indarbejdet IE-direktivet samt en lang række BAT-konklusioner direkte i husdyrreguleringen via gældende regler for store fjerkræ- og svinebrug. Dermed skal der ikke stilles vilkår i godkendelsen for IE-husdyrbruget på Nørreballevej 13 omkring de BAT-konklusioner, der er indarbejdet i bekendtgørelsen. Husdyrbruget skal leve op til de fastsatte regler i den nævnte husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, når husdyrbruget får godkendelsen efter § 16 a, stk. 2, nr. 2.

I dette kapitel er forholdet omkring, at ejendommen er et IE-husdyrbrug, beskrevet.

BAT-konklusionerne omhandler overordnet set emnerne miljøledelse og godt landmandskab samt teknikker indenfor ernæringsmæssig styring, effektiv energiudnyttelse, støj-, støv- og lugtemissioner, emissioner fra hhv. opbevaring, forarbejdning og udbringning af husdyrgødning, emissionsmonitoring og ammoniakemission fra staldanlæg.

Miljøledelsessystem

Ansøger beskriver, at der i februar 2017 er offentliggjort BAT-konklusioner for husdyrbrug, hvilket medfører, at alle husdyrbrug inden 21. februar 2021 skal have implementeret miljøledelse, samt hvad miljøledelsen skal omfatte. Der planlægges for, at energiforbruget vil være en del af miljøledelsessystemet, der efterfølgende udarbejdes.

Svendborg Kommune bemærker, at det fremgår af § 69 om overgangsbestemmelser i den nye husdyrgodkendelsesbekendtgørelse, at de bindende krav til IE-husdyrbrug skal opfyldes fra det tidspunkt, hvor IE-husdyrbruget får en godkendelse efter § 16 a, stk. 2.

I § 42 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er det beskrevet, hvorledes bedriftens miljøledelsessystem skal være opbygget, samt at systemet minimum 1 gang årligt skal gennemgås og evt. justeres. Dokumentation skal opbevares i mindst 5 år og skal kunne forevises ved tilsyn.

I § 43 er det beskrevet, hvorledes IE-husdyrbruget skal oplære personalet i nedenstående, og at oplæringsmaterialet skal kunne fremvises ved tilsyn:

- 1) Relevant lovgivning.
- 2) Transport og udbringning af husdyrgødning.
- 3) Planlægning af aktiviteter.
- 4) Beredskabsplanlægning og - styring.
- 5) Reparation og vedligeholdelse af udstyr.

Idet ovenstående er omfattet af gældende regler, stilles der ikke vilkår om emnet i godkendelsen.

Plan for regelmæssig kontrol, reparation, vedligeholdelse og beredskab

I § 44 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er det beskrevet, hvorledes IE-husdyrbruget skal lave en plan for og føre kontrol med f.eks. gyllebeholdere, gyllepumper, vand- og fodersystemer, varme-, køle- og ventilationssystemer, siloer og transportudstyr. Der skal desuden udarbejdes en beredskabsplan.

Der skal føres logbog over gennemførte kontroller. Logbogen skal opbevares i 5 år og kunne fremvises ved tilsyn.

Svendborg Kommune vurderer, at med de gældende regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der i lovgivningen stillet de relevante krav indenfor dette område.

Med hensyn til driftsmæssig styring via BAT-tiltag, er der stillet vilkår under de relevante afsnit i miljøgodkendelsen ud fra standardvilkår i teknologirapporter.

Årlig indberetning til kommunalbestyrelsen

Af § 50 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fremgår det, at IE-husdyrbruget inden den 31. marts det efterfølgende år (hvis der ikke har været tilsyn i det seneste kalenderår) skal indsende et kalenderårs data for:

- 1) Logbøger for eventuel miljøteknologi.
- 2) Dokumentation for miljøledelsessystem.
- 3) Logbog over gennemførte kontroller.
- 4) Dokumentation for overholdelse af fodringskrav.

Idet ovenstående egenkontrolvilkår er omfattet af gældende regler, stilles der ikke vilkår i godkendelsen.

Ophør af driften

Ansøger har beskrevet, at der ikke er truffet aktuelle foranstaltninger til forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket ned.

Følgende planlægges iagttaget ved husdyrbrugets eventuelle ophør:

- Stalde, fodersiloer, gyllekanaler og opbevaringsanlæg tømmes og rengøres
- Husdyrgødning bortskaffes efter gældende regler
- Foderbeholdere og -anlæg tømmes
- Restkemikalier og medicinaffald m.v. bortskaffes efter gældende regler
- Tilsynsmyndigheden orienteres om husdyrbrugets ophør

I § 51 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er det beskrevet, at senest 4 uger efter ophør af en bedrift, skal kommunalbestyrelsen have besked om ophør af hensyn til vurdering af jordens og grundvandets forureningstilstand og risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet.

Idet ovenstående bestemmelser omkring ophør er omfattet af gældende regler, stilles der ikke vilkår i godkendelsen, da kommunen vil skulle vurdere de data, der indsendes, og dermed vil kunne udarbejde en samlet plan for de tiltag, der skal foretages ved ophør af driften, herunder fjernelse af husdyrgødning, affald, maskiner m.v.

Svendborg Kommunes vurdering af IE-husdyrbruget

Svendborg kommune skal, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vurdere følgende:

§ 35. Kommunalbestyrelsen skal ved vurderingen af en ansøgning om godkendelse af et IE-husdyrbrug desuden sikre sig, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at

- 1) der ud over iagttagelse af kravet i § 25 er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik,
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt,
- 5) affaldshierarkiet, jf. § 6 b i lov om miljøbeskyttelse, iagttages,
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik, og
- 7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Ad 1. Det er i miljøgodkendelsen vurderet, at husdyrbruget lever op til BAT-kravene for udledning af ammoniak via valg af tekniske løsninger i stalde og opbevaringsanlæg til husdyrgødning. Dette er vist ved beregninger i husdyrgodkendelse.dk

Ad. 2. Energi- og råvareforbruget er beskrevet og vurderet under de relevante punkter.

Ad 3. Svendborg Kommune vurderer, at mulighederne for at substituere særligt skadelige stoffer eller betænkelige stoffer er udnyttet i den grad, det er relevant for staldafsnittene. Brug af sprøjtemidler eller andre midler, der er relevante for markarbejdet, er reguleret og kontrolleres af anden lovgivning.

Ad. 4. Ansøgers beskrivelser af management og daglig drift vurderes umiddelbart at være optimeret i det omfang, det er muligt.

Ad. 5. Affaldshåndtering er beskrevet i afsnittet om affald.

Ad. 6. Der er vurderet specielt på lugt og ammoniak, og om disse parametre overholder de grænser, der er sat i loven. Det gør ansøgningen via en række tiltag. Derudover er der vurderet på en række andre emner, hvor Svendborg Kommune har vurderet, at de eventuelle gener ligger indenfor det acceptable.

Ad. 7. Svendborg Kommune vurderer, at idet der i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er krav om en beredskabsplan samt krav om oplæring af personale, er der truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse uheld.

Overordnet set, har ansøger belyst de krævede punkter mht. IE-husdyrbrug i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (§ 35 og 42-51), og Svendborg kommune vurderer derfor, at IE-husdyrbruget vil kunne leve op til lovens krav, når stalden er bygget.

Samlet vurdering

Idet de lovpligtige afstandskrav og beskyttelsesniveauer er overholdt, vurderer Svendborg Kommune, at udvidelsen af husdyrbruget på Nørreballevej 13, 5932 Humble kan miljøgodkendes.

Kommunen vurderer, at indretning og drift af husdyrbruget ikke vil påvirke miljøet (jord, grundvand og overfladevand), ammoniakfølsomme naturtyper i eller udenfor Natura 2000-områder eller øvrige beskyttede naturområder væsentligt eller medføre væsentlige gener for naboer eller skade landskabelige værdier og kulturmiljøer.

Endelig er det vurderet, at nærliggende naturområders bestande af vilde planter og dyr, herunder arter optaget på habitatdirektivets bilag IV samt deres levesteder, ikke vil påvirkes væsentligt af det ansøgte projekt.

Ansøger har redegjort for, at der anvendes bedste tilgængelige teknik (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen fra staldanlæg og lagre til opbevaring af husdyrgødning samt i forhold til råvarer, vand, energi og management. På den baggrund konkluderer kommunen, at der anvendes BAT til at forebygge og begrænse miljøpåvirkningen.

Samlet set vurderer Svendborg Kommune, at når miljøgodkendelsens vilkår overholdes, har ansøger truffet de nødvendige foranstaltninger, så husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Offentlighed

For-annoncering

Projektet på Nørreballevej 13 er for-annonceret på Svendborg og Langeland Kommuner hjemmesider i perioden 1. - 15. august 2019.

Fra to naboer og tre repræsentanter for foreninger/organisationer fremkom i denne periode bemærkninger og forslag til emner, som ønskedes belyst i forbindelse med sagens behandling, samt ønsker om fremsendelse af yderligere materiale om sagen. De pågældende bad desuden om at få udkast til afgørelse tilsendt. Svendborg Kommune har forholdt sig til de fleste af de nævnte forhold under de relevante faglige afsnit i godkendelsen.

Intern høring

Sagen er sendt i intern høring hos de relevante afdelinger i Langeland Kommune i perioden 11. oktober til 6. november 2019 og i Team Natur i Svendborg Kommune i perioden 11. til 25. oktober 2019. Der kom bemærkninger om håndtering af byggeaffald, indhentning af udledningstilladelse for tag- og overfladevand og oplysning om ansøgt byggetilladelse til stald og overdækning af udleveringsrum samt udstedt grave/støbetilladelse. Oplysningerne er indarbejdet i de relevante afsnit.

Høringsperiode og vurdering af høringssvar

Udkast til afgørelse om miljøgodkendelse til Vesterlund, Nørreballevej 13, 5932 Humble blev den 23. december 2019 sendt til ansøger og dennes konsulent samt til de personer og foreninger/organisationer, som under for-annonceringen har anmodet herom. Derudover er orientering om, at udkastet er lagt på Svendborg Kommunes hjemmeside, sendt til naboer, dvs ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til matrikelnummer 13a Tryggelev By, Tryggelev, hvor husdyrbruget ligger, samt til andre berørte. I denne sag udgøres sidstnævnte af ejere og lejere af boliger, der ligger indenfor den længste lugtgeneafstand til byzone beregnet i husdyrgodkendelse.dk til 822 m fra et vægtet lugtcentrum for staldene. Der blev givet en frist på 30 dage frem til og med den 22. januar 2020 til at kommentere udkastet.

Kommunen modtog høringssvar fra 10 parter og andre berørte inkl. ansøger selv (v. ansøgers konsulent). En oversigt over de indkomne bemærkninger er vist i Bilag 11. Ansøgers kommentarer til høringssvarene og Svendborg Kommunes behandling af de rejste spørgsmål fremgår af skemaerne i Bilag 12.

På baggrund af bl.a. de indkomne høringssvar har Svendborg Kommune efter høringsperioden, udover sproglige præciseringer og rettelser af tastefejl og uhensigtsmæssige formuleringer, foretaget rettelser/tilføjelser til enkelte afsnit og bilag i godkendelsen. I afsnittet gødningsproduktion og håndtering er tilføjet tekst om beliggenheden af den lille gyllebeholder samt krav om tiltag til forebyggelse af uheld, vilkår 4 ang. gyllekøling og krav til driften af varmepumpen er omformuleret, afsnittet om lugt og de tilhørende Bilag 8 og Bilag 9 er redigeret efter modtagelse af nye oplysninger fra ansøger, og i afsnittet om ammoniakdeposition til naturområder er vurderingen af merdepositionen til kategori 3-natur uddybet.

Høringssvarene og de indsendte yderligere afklaringer fra ansøger har dog ikke givet anledning til ændring af Svendborg Kommunes overordnede vurdering af, at udvidelsen af husdyrbruget ikke vil indebære væsentlig virkning på miljøet.

Afgørelse

Godkendelsen er den 2. marts 2020 offentliggjort på Svendborg og Langeland Kommuners hjemmesider, henholdsvis <https://www.svendborg.dk/nyheder/hoeringer-og-afgoerelser> og <https://langelandkommune.dk/politik/hoeringer-og-tilladelser>. Samtidig hermed er der sendt meddelelse om afgørelsen til de klageberettigede personer, myndigheder, foreninger og organisationer samt lokale foreninger, der har ønsket informationen.